

അല്ലാഹുവിന്റെ വചനം

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا
ثُمَّ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ آمَنُوا
كُفِّرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَوْ لَا
لِيَهْدِيَ اللَّهُ صَبِيلًا (النساء: 138)

വിശ്വസിക്കുകയും പിന്നീട് അവിശ്വസിക്കുകയും പിന്നീട് വിശ്വസിക്കുകയും പിന്നീട് അവിശ്വസിക്കുകയും പിന്നീട് അവിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്തവരാരോ, അല്ലാഹു അവർക്കൊരിക്കലും പൊറുത്തുകൊടുക്കുകയില്ല. അവർക്ക് അവൻ (മോക്ഷ)മാർഗ്ഗം കാണിച്ചു കൊടുക്കുകയുമില്ല.

തിരുനബി ﷺയുടെ തിരുവചനങ്ങൾ:

(1038) സയ്ദ് ബിൻഖാലിദ് ജഹന്നി^(ര)നിവേദനം. ഹുദയ്ബിയായിൽവെച്ച് രാത്രി മഴ ലഭിച്ചതിനുശേഷമുള്ള ഒരു സ്വപ്നം നമസ്കാരം നബി^(സ)തിരുമേനി ഞങ്ങളുമായി നമസ്കരിച്ചു. നമസ്കാരത്തിൽനിന്ന് നബി^(സ)വിരമിച്ചപ്പോൾ ജനങ്ങളുടെ നേരെ തിരിഞ്ഞുകൊണ്ട് അവിടന്ന് പറഞ്ഞു: ഇന്ന് രാത്രി നിങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവ് എന്താണ് പ്രസ്താവിച്ചതെന്ന് നിങ്ങൾക്കറിയാമോ? അവർ പറഞ്ഞു, അല്ലാഹുവും അവന്റെ ദൂതനുമാണ് ഏറ്റവും നന്നായി അറിയുന്നത്. നബി^(സ) പറഞ്ഞു: ഇന്ന് എന്റെ അടിയാന്മാരിൽ ഒരു വിഭാഗം എന്നിൽ വിശ്വസിച്ചു കൊണ്ടും മറ്റൊരു വിഭാഗം എന്നെ നിഷേധിച്ചുകൊണ്ടും പ്രഭാതത്തിൽ പ്രവേശിക്കും. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹംകൊണ്ടും കാര്യംകൊണ്ടും ഞങ്ങൾക്ക് മഴ ലഭിച്ചുവെന്ന് പറയുന്നവർ എന്നിൽ വിശ്വസിച്ചു. എന്നാൽ, ഞാറുവേലകൊണ്ട് ഞങ്ങൾക്ക് മഴ ലഭിച്ചുവെന്ന് പറയുന്നവർ എന്നെ നിഷേധിക്കുകയും ഞാറുവേലയിൽ വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്തു.

(1039) ഇബ്നൂ ഉമർ^(ര) നിവേദനം. നബി^(സ)തിരുമേനി പറഞ്ഞു: അദ്വയകാര്യങ്ങളുടെ താക്കോൽ അഞ്ചു കാര്യങ്ങളാണ്. അല്ലാഹുവിനല്ലാതെ മറ്റാർക്കും അവയെ കുറിച്ച് അറിയാൻ കഴിയുകയില്ല. നാളെ എന്തു സംഭവിക്കുമെന്നും സ്ത്രീകളുടെ ഗർഭപാത്രങ്ങളിൽ എന്താണ് ജന്മംകൊള്ളുകയെന്നും താൻ നാളെ എന്താണ് പ്രവർത്തിക്കുകയെന്നും ഒരാൾക്കും അറിയാൻ കഴിയുകയില്ല. എപ്പോഴാണ് മഴ വർഷിക്കുകയെന്നും ഒരു മനുഷ്യനും അറിയാൻ കഴിയുകയില്ല. (സ്വഹീഫ് ബുഖാരി, കിതാബുൽഇസ്തിസ്ഖാ, പ്രസാധനം ഖാദിയാൻ 2006)

ഈ ലക്കത്തിൽ

ജുമുഅ വുത്ബ
12 ജൂലൈ 2024
റിപ്പോർട്ട് : ജർമൻ പര്യടനം

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَعَلَىٰ عِبَادِ الْمَسِيحِ الْبُوعُودِ
وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ

വാള്യം 9
വാർഷിക വരിസംഖ്യ 600 രൂപ

ലക്കം 34
പത്രാധിപർ എച്ച്.ശംസുദ്ദീൻ
സഹപത്രാധിപർ മുഹമ്മദ് ഇസ്മായിൽ

www.akhbarbadrqadian.in

2024 ഓഗസ്റ്റ് 22/ഹി.ശം 1403 ജൂഹൂർ 22/ഹി:ഖ 1446 സ്വഫർ 16

അഹ്മദിയ്യാ വാർത്ത

അൽഹംദുലില്ലാഹ്. സയ്യിദുനാ ഹദ്ദറത്ത് അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ അയ്യൂദഹുല്ലാഹുത്തആല ബിനസ് റിഹിൽ അസീസ് ദൈവകൃപയാൽ സുഖത്തിലും ക്ഷേമത്തിലുമാണ്. സഹോദരങ്ങൾ അമീറുൽമുഅ്മിനീന്റെ ആയുരാരോഗ്യത്തിനും സാമ്പ്യത്തിനും ഉന്നതലക്ഷ്യങ്ങളിൽ വിജയവും പ്രത്യേക കാവലും ഉണ്ടാകുന്നതിനും ദുആ ചെയ്യുക. അല്ലാഹു എപ്പോഴും നമ്മുടെ പ്രിയങ്കരനായ ഇമാമിന്റെ സംരക്ഷകനും സഹായിയുമായിരിക്കട്ടെ. ആമീൻ

പരസ്പരം സാഹോദര്യവും സ്നേഹവുമുണ്ടാക്കുക. മൃഗീയതയും വിഭിന്നതയും ഒഴിവാക്കുക. ഓരോ തരത്തിലുള്ള എല്ലാ അശ്ലീലങ്ങളിൽനിന്നും പരിഹാസങ്ങളിൽനിന്നും പൂർണ്ണമായും ഒഴിഞ്ഞുമാറുക. കാരണം പരിഹാസം മനുഷ്യമനസ്സിനെ സത്യസന്ധതയിൽനിന്ന് അകറ്റിക്കൊണ്ടുപോയി എവിടെയോനിന്ന് എവിടെയോ കൊണ്ടെത്തിക്കുന്നു. സയ്യിദുനാ ഹദ്ദറത്ത് മസീഹ് മൗലൂദ്^(ര)ന്റെ ഉപദേശങ്ങൾ

സ്വന്തം ജീവിതത്തിൽ മാറ്റമുണ്ടാക്കുക
അല്ലാഹു ആഗ്രഹിക്കുന്നത് ചെയ്യുന്നു എന്നതാണ് യഥാർത്ഥകാര്യം. അവൻ ജനവാസമില്ലാത്ത സ്ഥലത്തെ ജനവാസമുള്ളതും വൻജനവാസമുള്ള സ്ഥലത്തെ ജനവാസമില്ലാത്തതുമായാക്കുന്നു. ബാബിളിനെ എന്താണ് ചെയ്തത്? അവിടെ ജനവാസമുള്ളതാക്കുക എന്നത് മനുഷ്യപദ്ധതിയായിരുന്നു. അവിടെ ജനവാസമില്ലാത്തതായി. മൂങ്ങകളുടെ ആവാസകേന്ദ്രമായി. മനുഷ്യൻ ആഗ്രഹിച്ചിട്ടും ജനവാസമില്ലാത്തതായി. മുഴുലോകത്തിന്റേയും മടക്കസ്ഥാനമായി. അതിനാൽ നല്ലവണ്ണം ഓർത്തുകൊള്ളുവിൻ! മരുന്നിലും ഉപായങ്ങളിലും വിശ്വസിച്ച അല്ലാഹുവിനെവിട്ട് അതിൽ വിശ്വാസമർപിക്കൽ വിഡ്ഢിത്തമാണ്. തികച്ചും പുതിയ ജീവിതം വേണ്ടതാണ്. ഇസ്തിഗ്ഫാറിന്റെ ആധികൃതമാകണം. ജോലിത്തിരക്ക് ധാരാളമുള്ളവർ കൂടുതൽ ദയപ്പെടേണ്ടതാണ്. ജോലിക്കാരുടെ അധികമായ നിർബന്ധകടമളും മരിച്ചുപോകുന്നു. അതിനാൽ ചിലപ്പോൾ ജൂഹൂറും അസ്സൂറും ജംആക്കി നമസ്കരിക്കുന്നതും മറ്റ്ഭവവും ഇശായും ജംആക്കി നമസ്കരിക്കുന്നതും അനുവദനീയമാണ്. ഭരണകർത്താക്കളോടും നമസ്കാരത്തിന് പോകാൻ അനുവാദം ചോദിച്ചാൽ അനുവാദം കൊടുക്കുമെന്ന് എനിക്കറിയാം. മേലുദ്യോഗസ്ഥന്മാരിൽനിന്ന് കീഴുദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്ക് നിർദ്ദേശവുമുണ്ടാകുന്നു. നമസ്കാരം ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിൽ അനാവശ്യമായിട്ടുള്ള ഒഴികഴിവ് സ്വന്തം ആത്മാവിന്റെ പകൃതയി

ല്ലായ്മ അല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമല്ല. മനുഷ്യരോടുള്ള കടമകളിലും അല്ലാഹുവിനോടുള്ള കടമകളിലും അക്രമം ചെയ്യാതിരിക്കുക.

അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രിയപ്പെട്ടവരിലാകുക.
കാലം വളരെ ഗൗരവമേറിയതാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ കോപത്തെ എല്ലാവരും ഭയപ്പെടേണ്ടതാണ്. അല്ലാഹു ആരേയും വകവെക്കാറില്ല; എന്നാൽ, സാത്വികരായ ദാസരേ! പരസ്പരം സാഹോദര്യവും സ്നേഹവുമുണ്ടാക്കുക. മൃഗീയതയും വിഭിന്നതയും ഒഴിവാക്കുക. ഓരോ തരത്തിലുള്ള എല്ലാ അശ്ലീലങ്ങളിൽനിന്നും പരിഹാസങ്ങളിൽനിന്നും പൂർണ്ണമായും ഒഴിഞ്ഞുമാറുക. കാരണം പരിഹാസം മനുഷ്യമനസ്സിനെ സത്യസന്ധതയിൽനിന്ന് അകറ്റിക്കൊണ്ടുപോയി എവിടെയോനിന്ന് എവിടെയോ കൊണ്ടെത്തിക്കുന്നു. പരസ്പരം മാനുഷ്യതയുടെ പെരുമാറുക. ഓരോരുത്തരും സ്വന്തം സുഖത്തെക്കാൾ തന്റെ സഹോദരന്റെ സുഖത്തിന് മുൻതൂക്കം കൊടുക്കുക. അല്ലാഹുവുമായി സത്യസന്ധമായൊരു രഞ്ജിപ്പുണ്ടാക്കുക. അവന്റെ അനുസരണത്തിൽ മടങ്ങിവരിക. അല്ലാഹുവിന്റെ കോപം ദുഃഖിപ്പിച്ചുണ്ടായിരിക്കാതിരിക്കുന്നു. പൂർണ്ണമായ നിലയിൽ തങ്ങളുടെ സകല പാപങ്ങളിൽനിന്ന് തൗബ ചെയ്ത് അഥവാ പശ്ചാത്തപിച്ച് അവന്റെ തിരുസന്നിധിയിൽ വരുന്നവർ മാത്രമാണ് അതിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടുന്നവർ. (മൽഹൂദാത്ത് വാള്യം 3, പേജ് 16, പ്രസാധനം ഖാദിയാൻ 2010)

തങ്ങളിൽപ്പെട്ട ഒരാൾക്ക് എങ്ങനെ വഹ്യാ വന്നു എന്നതിൽ സത്യനിഷേധികൾക്ക് അത്ഭുതമായിരുന്നു. ഇതേ അവസ്ഥതന്നെയാണ് ഇന്നത്തെ മുസ്ലിമിങ്ങളുടേതും! ഹദ്ദറത്ത് ഈസാ^(ര) ആകാശത്തുനിന്നു വന്ന് തങ്ങളെ അധഃപതനത്തിൽനിന്നും കാലദോഷത്തിൽനിന്നും പുറത്തുകൊണ്ടുവരുമെന്നും തങ്ങളെ ചികിത്സിക്കുന്നയാൾ തങ്ങളിൽനിന്ന് ജനിക്കുകയില്ലെന്നും അവരും പറയുന്നു.

ഹദ്ദറത്ത് മുസ്ലിഹ് മൗലൂദ്^(ര) യുനുസ് എന്ന അധ്യായത്തിലെ 4-ാമത്തെ വചനമായ **അകാമ ലിന്നാസി അജബൻ അൻ ഔഹയ്നാ ഇലാ റജുലിൻ മിൻഹും** (മനുഷ്യർക്ക് ഒരത്ഭുതമായിപ്പോയോ, അവരിൽപ്പെട്ട ഒരാൾക്ക് നാം വഹ്യാദ്രിവിദ്യബോധനം നൽകിയത്?) എന്ന ആയത്തിന് നൽകിയ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ പറയുന്നു:

തങ്ങളിൽപ്പെട്ട ഒരാൾക്ക് എങ്ങനെ വഹ്യാ വന്നു എന്നതിൽ സത്യനിഷേധികൾക്ക് അത്ഭുതമായിരുന്നു. അധഃപതിച്ച ജനതകളിൽ തങ്ങളിൽനിന്ന്

വലിയ മനുഷ്യരുണ്ടാകുകയില്ലെന്നതോന്നൽ എപ്പോഴുമുണ്ടാകാറുണ്ട്! സത്യനിഷേധികൾ തങ്ങളുടെ അവസ്ഥകൊണ്ട് എത്രമാത്രം നിരാശരായിരുന്നവെന്നാൽ, അവർക്കുള്ള ചികിത്സ അവരിൽത്തന്നെയുണ്ടെന്ന് കാര്യം അവർക്ക് വിശ്വസിക്കാതെ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അവർ വിചാരിച്ചിരുന്നത് അവരെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുന്നതിനും ചികിത്സിക്കുന്നതിനും പുറത്തുനിന്ന് ആരെങ്കിലും വരണമെന്നായിരുന്നു. ഇതേ അവസ്ഥതന്നെയാണ് ഇന്നത്തെ മുസ്ലിമി

ങ്ങളുടേതും! ഹദ്ദറത്ത് ഈസാ^(ര) ആകാശത്തുനിന്ന് വന്ന് തങ്ങളെ അധഃപതനത്തിൽനിന്നും കാലദോഷത്തിൽനിന്നും പുറത്തുകൊണ്ടുവരുമെന്ന് അവരും പറയുന്നു. തങ്ങളെ ചികിത്സിക്കുന്നയാൾ തങ്ങളിൽനിന്ന് ജനിക്കുകയില്ല! ഇക്കാര്യത്തിൽ അവർക്ക് മുൻസമുദായങ്ങളുമായി എത്രമാത്രം യോജിപ്പാണുള്ളത്! അതേ നിരാശയും അതേ ചികിത്സാ മാർഗ്ഗവും!

സാമൂഹികമായ പുരോഗതിക്കുവേണ്ടി ഒന്നുകിൽ അവർ ആശിച്ചിട്ടില്ലാ

പ്രിന്റിംഗ് & പബ്ലിഷിംഗ് ജമീൽ അഹ്മദ് നാസിർ, ഫദ്ദല ഉമർ പ്രിന്റിംഗ് പ്രസ്സ് ഖാദിയാനിൽ അച്ചടിച്ചിട്ട് ഖാദിയാനിലെ ബദർ പത്ര ഓഫീസിൽ നിന്ന് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത്. പ്രൊഫെസ്സർ നിശ്ശാൻ ബദർ ബോർഡ്, ഖാദിയാൻ

ഖുത്ബ ജുമുഅ

ബനുമുസ്തലിഖ് യുദ്ധത്തിന്റെ അവസ്ഥകളുടേയും സംഭവങ്ങളുടേയും വിവരണം. മുഹർറമിന്റെ ദിനങ്ങളിൽ സ്വലാത്ത് ചൊല്ലുന്നതിനും ദുആ ചെയ്യുന്നതിനും ഉപദേശം.

ബനുമുസ്തലിഖിന്റെ നേതാവ് ഹാരിമ് ബിൻ അബീ ഉദാർ തന്റെ ഗോത്രത്തേയും അറബികളേയും നബി(സ) തിരുമേനിക്കെതിരിൽ യുദ്ധത്തിനു തയ്യാറാക്കുകയും മദീനക്ക് സമീപം 96 മൈൽ ദൂരെ ഒരു സ്ഥലത്ത് സൈന്യങ്ങളെ ഒരുമിച്ചു കൂട്ടാൻ തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു.

ബനുമുസ്തലിഖ് ദിനത്തിൽ മുസ്ലിമിങ്ങളുടെ തിരിച്ചറിയൽ അടയാളം (കോഡ് ഭാഷ) 'യാ മൻസൂർ, അമിത്ത് അമിത്ത്' എന്നതായിരുന്നു.

ഈ ദിവസങ്ങളിൽ അഹ്മദികൾ സ്വലാത്തു ചൊല്ലാനും മുസ്ലിമിങ്ങളുടെ ഐക്യത്തിനുവേണ്ടി പ്രത്യേകം ദുആ ചെയ്യാനും ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്. തങ്ങളുടെ അവസ്ഥകളെ നന്നാക്കാനും അല്ലാഹുവുമായുള്ള ബന്ധം വർദ്ധിപ്പിക്കാനും പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കുകയും വേണം.

ബോഞ്ചാ മഹ്മൂദ് സാഹിബ് (Bondja Mahmoud)ശേഹീദ് ഓഫ് ടോഗോ, റശീദ് അഹ്മദ് സാഹിബ് സാബിഖ് മുആവിൻ നാളിർ ഉമൂറെ ആമ, ചൗദുരീ മുതീഉർറഹ്മാൻ സാഹിബ് നാഇബ് നാളിർ ഉമൂറെ ആമ, മഹ്മൂദ് അഹ്മദ് ബട്ടി സാഹിബ് ഓഫ് സർഗോദ ജമാഅത്തിന്റെ ഭാര്യ മൻജൂർ ബീഗം സാഹിബ, ഹദ്റത്ത് ലീഫത്തുൽമസീഹ് മാനീയുടെ(റ) ബോഡിഗാർഡ് ഖുശീ അഹ്മദ് സാഹിബിന്റെ മകൻ മാസ്റ്റർ സആദത്ത് അഹ്മദ് അൾറഹ്മ് തുടങ്ങിയവരെ കുറിച്ചുള്ള അനൂസ്മരണവും ജനാസ ഗാഇബും.

ഖുത്ബ ജുമുഅ 2024 ജൂലൈ 12, 1403 വഹാ 12 മസ്ജിദ് മുബാറക്, ഇസ്ലാമാബാദ്, ടിൽഫോർഡ് (സർറെ)യു.കെ.

ഖുത്ബ ജുമുഅ സയ്യിദുനാ അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ ഹദ്റത്ത് മിർസാ മസ്നൂർ അഹ്മദ്
أيد الله تعالى بصره العزيز

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
○ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○
○ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ○
○ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○
○ مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ○
○ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ○
○ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ○
○ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ○

ഇന്ന് ഞാൻ ബനുമുസ്തലിഖ് അഥവാ ഗസവയെ മുറയ്ക്കി എനറിയപ്പെടുന്ന യുദ്ധത്തെപ്പറ്റി പറയുന്നതായിരിക്കും. ഈ യുദ്ധം എപ്പോഴാണ് നടന്നത്? ഇതിനെ സംബന്ധിച്ച് നബിചരിത്രകാരന്മാർക്കിടയിൽ അഭിപ്രായ വ്യത്യാസമുണ്ട്. അല്ലാമ ഇബ്നു ഇസ്ഹാഖ് തബ്ദിയിയുടേയും ഇബ്നു ഹിശാമിന്റേയും വീക്ഷണത്തിൽ ബനുമുസ്തലിഖ് യുദ്ധം ഹിജ്റ ആറാം വർഷം ശഅ്ബാൻ മാസമാണുണ്ടായത്. (അസ്സീറത്തുനബ്വിയ്യ, ഇബ്നു ഇസ്ഹാഖ് പേജ് 439, ദാവൂൽകുതുബുൽ ഇൽമിയ്യ ബെയ്റുത്ത്) (അസ്സീറത്തുനബ്വിയ്യ, ലിഇബ്നിഹിശാം പേജ് 669-670, ദാവൂൽകുതുബുൽഇൽമിയ്യ ബെയ്റുത്ത്) (താരിഖ് തബ്ദി വാല്യം 2, പേജ് 109, ദാവൂൽകുതുബുൽഇൽമിയ്യ ബെയ്റുത്ത്) ചിലർ ഇത് ഹിജ്റ അഞ്ചാം വർഷമാണെന്ന് നടന്നതെന്ന് പറയുന്നു. (ത്വബഖാത്തുൽകുബ്റാ ലിഇബ്നി സഅദ് വാല്യം 2, പേജ് 48, ദാവൂൽകുതുബുൽ ഇൽമിയ്യ ബെയ്റുത്ത് 1990)(കിതാബുൽ മഗാസി ലിൽവാഖ്ദി വാല്യം 1, പേജ് 341, ദാവൂൽകുതുബുൽഇൽമിയ്യ ബെയ്റുത്ത് 2004) സഹീഹ് ബുഖാരിയിൽ മുസാ ബിൻ ഉഖ്ബ്(റ)നിവേദനം. അദ്ദേഹം പറയുന്നു: ബനുമുസ്തലിഖ് യുദ്ധം ഹിജ്റ നാലാം വർഷമാണ് നടന്നത്. എന്നാൽ, ബുഖാരിയുടെ വ്യാഖ്യാതാവായ ഇബ്നു ഹജ്ർ

അസ്ഖലാനി എഴുതുന്നു: 'ഇത് എഴുത്തിൽ വന്ന അബദ്ധമാണ്. അവർ ഹിജ്റ അഞ്ചാം വർഷം എന്ന് എഴുതാനാണ് ആഗ്രഹിച്ചത്. പക്ഷേ, ഹിജ്റ നാലെന്ന് എഴുതപ്പെട്ടു പോയി.' (ഫത്ഹുൽബാരീ വാല്യം 7, പേജ് 430, കിതാബുൽമഗാസി, മക്തബത്തു സ്ലൈഫിയ്യ) ഹദ്റത്ത് മിർസാ ബശീർ അഹ്മദ് സാഹിബും(റ) ഈ യുദ്ധത്തെ പറ്റി ഗവേഷണം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹം പറയുന്നു; ബനുമുസ്തലിഖ് യുദ്ധം ഹിജ്റ അഞ്ചാം വർഷം ശഅ്ബാനിലായിരുന്നു. (സീറത്ത് ഖാത്തമുനബിയ്യീൻ, ഹദ്റത്ത് സാഹിബ്സാദ മിർസാ ബശീർ അഹ്മദ് സാഹിബ്(റ), പേജ് 557) ഈ യുദ്ധം ഖുസാഅ ഗോത്രത്തിന്റെ ഒരു ശാഖയായ ബനുമുസ്തലിഖുമായാണ് നടന്നത്. അതുകൊണ്ടാണ് ഈ യുദ്ധം ബനുമുസ്തലിഖ് എന്നറിയപ്പെടുന്നത്. ഈ ഗോത്രം ഒരു കിണറിന്റെ അടുക്കലാണ് വസിച്ചിരുന്നത്. അതിനെ ഖുസാഅ എന്നാണ് പറഞ്ഞിരുന്നത്. അതുകൊണ്ട് ഈ ഗസ്വയുടെ (നബിതിരുമേനി നേരിട്ട് പങ്കെടുത്ത യുദ്ധം) മറ്റൊരു പേര് മുറയ്ക്കി യുദ്ധം എന്നാകുന്നു. മുറയ്ക്കി മദീനയിൽനിന്ന് ഏകദേശം 108 മൈൽ ദൂരെ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു. (ത്വബഖാത്തുൽകുബ്റാ വാല്യം 2, പേജ് 48, ദാവൂൽകുതുബുൽ ഇൽമിയ്യ ബെയ്റുത്ത്)(ഉർദു ലുഗത്ത് വാല്യം 17, പേജ് 773, മർഹല എന്ന പദം)

ബനുമുസ്തലിഖ് ഖുറയ്ശികളുടെ സഖ്യകക്ഷിയായിരുന്നു. അവർ മക്കയിലെ ഫലഭൂയിഷ്ഠ സ്ഥലമായ ഹബശി എന്ന് പേരുള്ള ഒരു മലയടിവാരത്ത് ഒരുമിച്ചുകൂടി തങ്ങൾ ഒറ്റക്കെട്ടായി ഖുറയ്ശികളോടൊപ്പം നിൽക്കുമെന്ന് പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തു. അതുകൊണ്ട് അവർ അഹാബീസ് എന്ന് അറിയപ്പെടാൻ തുടങ്ങി. ഈ ഉടമ്പടിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ബനുമുസ്തലിഖ് ഉഹൂദ് യുദ്ധത്തിൽ സത്യനിഷേധികളായ ഖുറയ്ശികളുടെ സൈന്യത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. (സീറത്തുൽ ഹൽബിയ്യ, വാല്യം 2, പേജ് 297, ദാവൂൽകുതുബുൽ ഇൽമിയ്യ ബെയ്റുത്ത്) ഈ യുദ്ധത്തിന്റെ ഒരു കാരണമെന്തെന്നാൽ, ബനുമുസ്തലിഖ് ഇസ്ലാം വിരോധത്തിൽ അതിരുകടന്നിരുന്നു. തുടർച്ചയായി അതിൽ മുന്നോട്ടു ഗമിക്കുകയുമായിരുന്നു. അവർക്ക് ഖുറയ്ശി സത്യനിഷേധികളുടെ പൂർണ്ണമായ പിന്തുണയും സഹായവും കിട്ടുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഉഹൂദുയുദ്ധത്തിൽ മുസ്ലിമിങ്ങൾക്കെതിരിൽ ചേർന്നതുകൊണ്ട് ഇപ്പോൾ ഇവർ പരസ്യമായി മുസ്ലിമിങ്ങൾക്കെതിരിൽ ഇറങ്ങിത്തീർക്കുകയുണ്ടായി. മാത്രമല്ല അവരുടെ ദ്രോഹം വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തു. രണ്ടാമത്തെ കാര്യം മക്കയിൽനിന്നുള്ള കേന്ദ്രപാതയുടെ നിയന്ത്രണം ബനുമുസ്തലിഖിനായിരുന്നു. ഇവർ മക്കയിൽ മുസ്ലിമിങ്ങളുടെ ഇടപെടൽ ഇല്ലാതാക്കുന്നതിന് ശക്തമായ പ്രതിരോധം തീർത്തിരുന്നു. (മർവിയായത്ത ഗസ്വ ബനീ മുസ്തലിഖ്, ഇബ്റാഹീം ബിൻ ഇബ്റാഹീം പേജ് 89, പ്രസാധനം അഹ്യാഉത്തുറാമിൽ ഇസ്ലാമി) ഈ യുദ്ധത്തിന്റെ മൂന്നാമത്തേയും ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ടതുമായ കാരണം ബനുമുസ്തലിഖിന്റെ നേതാവ് ഹാരിമ് ബിൻ

അബീ ഉദീൻ തന്റെ ഗോത്രത്തെയും അറബികളേയും നബി^(സ)തിരുമേനിക്കെതിരിൽ യുദ്ധത്തിനു തയ്യാറാക്കുകയും മദീനക്ക് സമീപം 96 മൈൽ ദൂരെ ഒരു സ്ഥലത്ത് സൈന്യങ്ങളെ ഒരുമിച്ചു കൂട്ടാൻ തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. (സൂബൂലുൽ ഹുദാ വർഗ്ഗാദ് വാദ്യം 4, പേജ് 344, ദാവൂൽകുതുബുൽ ഇൽമിയ്യ ബെയ്റുത്ത് 1993) (ഫർഹക്കെ സീറത്ത് പേജ് 226, പ്രസാധനം സവാർ അക്കാഡമി കറാച്ചി)

ഹദ്റത്ത് മിർസാ ബശീർ അഹ്മദ് സാഹിബ്^(റ) സീറത്ത് ഖാത്തമുന്നബിയ്യിനിൽ ഇതേപ്പറ്റി എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹം പറയുന്നു:

ഖുറയ്ശികളുടെ എതിർപ്പ്, നാശിക്കുന്ന നാശ രൂക്ഷമായിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവർ തങ്ങളുടെ ഗൃഹശ്രമങ്ങൾ മുഖേന അറേബ്യയിലെ നിരവധി ഗോത്രങ്ങളെ ഇസ്ലാമിനും ഇസ്ലാം മതസ്ഥാപകർക്കുമെതിരിൽ അണിനിരത്തിയിരുന്നു. എന്നാൽ, ഇപ്പോൾ അവരുടെ ശത്രുത പുതിയൊരു ഭീഷണി ഉണ്ടാക്കിത്തുടങ്ങി. അതായത് മുസ്ലിമിങ്ങളുമായി നല്ല ബന്ധം ഉണ്ടായിരുന്ന ഹിജാസിലെ ഗോത്രങ്ങളും ഖുറയ്ശികളുടെ ഫിത്നകളിൽ അകപ്പെട്ട മുസ്ലിമിങ്ങൾക്കെതിരിൽ എഴുന്നേൽക്കാൻ തുടങ്ങി. ഇക്കാര്യത്തിൽ ആദ്യനീക്കം തുടങ്ങിയത് പ്രസിദ്ധ ഗോത്രമായ ബനുഖസാഅ ആയിരുന്നു. അവരുടെ ഒരു ശാഖയായ ബനുമുസ്തലിഖ് മദീനക്കെതിരിൽ ആക്രമണം നടത്താൻ തയ്യാറെടുപ്പു തുടങ്ങി. അവരുടെ നേതാവ് ഹാരിഥ് ബിൻ അബീ ഉദീൻ ഈ ഗോത്രത്തിൽ പര്യടനം നടത്തി മറ്റുചില ഗോത്രങ്ങളെകൂടി തങ്ങളുടെ കൂടെക്കൂട്ടുകയുണ്ടായി. (സീറത്ത് ഖാത്തമുന്നബിയ്യിൻ, ഹദ്റത്ത് സാഹിബ്സാദ മിർസാ ബശീർ അഹ്മദ് സാഹിബ്^(റ), പേജ് 557)

ബനുമുസ്തലിഖിന്റെ തയ്യാറെടുപ്പുകളെ സംബന്ധിച്ച് നബി^(സ)തിരുമേനി അറിഞ്ഞപ്പോൾ അവിടന്ന് ഹദ്റത്ത് ബുറയ്ദ ബിൻ ഹുസയ്ബ് അസ്ലമിയെ അവിടെയുള്ള അവസ്ഥകൾ അറിഞ്ഞുവരാൻ പറഞ്ഞയച്ചു. അദ്ദേഹം പുറപ്പെടുകയും അവരുടെ അരുവിയിൽ അവരെ കാണുകയും ചെയ്തു. ബുറയ്ദ, വഞ്ചകരായ ഈ ജനതയെ കണ്ടു. അവർ ചുറ്റുപാടുമുള്ള മറ്റു സൈന്യങ്ങളെയും തങ്ങളോടൊപ്പം ഒരുമിച്ചു കൂട്ടിയിരിക്കുന്നതായി കണ്ടു. അവർ ഹദ്റത്ത് ബുറയ്ദയോട് ചോദിച്ചു: നിങ്ങളാരാണ്? ഹദ്റത്ത് ബുറയ്ദ^(റ) പറഞ്ഞു: ഞാൻ നിങ്ങളിലൊരാൾത്തന്നെയാകുന്നു. നിങ്ങളുടെ സൈനിക നീക്കത്തെ പറ്റി അറിഞ്ഞുകൊണ്ടാണ് ഞാൻ ഇവിടെ വന്നത്. അങ്ങനെ യുക്തിപൂർവ്വം അദ്ദേഹം അവ

രുടെ സൈനിക നീക്കങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് നല്ലപോലെ മനസ്സിലാക്കിയ ശേഷം നബി^(സ)തിരുമേനിയുടെ അടുത്തെത്തി അവരുടെ അവസ്ഥകളെ പറ്റി അറിയിച്ചു. നബി^(സ)തിരുമേനി മുസ്ലിമിങ്ങളെ വിളിച്ചുകൂട്ടി ശത്രുക്കളെ സംബന്ധിച്ച് അറിയിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇസ്ലാമിക സൈന്യം വളരെ വേഗത്തിൽ തയ്യാറായി പുറപ്പെട്ടു.

ബനുമുസ്തലിഖിലേക്ക് നബി^(സ)തിരുമേനി പുറപ്പെട്ടതു സംബന്ധിച്ച വിശദാംശങ്ങൾ ഇപ്രകാരമാകുന്നു: ഒരു നിവേദനമനുസരിച്ച് നബി^(സ)തിരുമേനി ഹദ്റത്ത് സയ്ദ് ബിൻ ഹാരിഥയെ മദീനയിൽ തന്റെ പിൻഗാമിയായി നിയമിച്ചു. ഇബ്നുഹിശാം ഹദ്റത്ത് അബൂദർ ഗിഫ്ഫാരിയുടെ പേരാണ് എഴുതിയിരിക്കുന്നത്. അതുപോലെ ഹദ്റത്ത് നുമയ്ല ബിൻ അബ്ദുല്ലായുടെ പേരും വിവരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഏതായാലും ഈ സൈന്യം പുറപ്പെട്ടു. ഇസ്ലാമിക സൈന്യം 700 പേരടങ്ങിയതായിരുന്നു. നബി^(സ)തിരുമേനി, ഹിജ്റ അഞ്ചാം വർഷം ശഅ്ബാൻ രണ്ടാം തിയ്യതി തിങ്കളാഴ്ച മദീനയിൽനിന്ന് പുറപ്പെട്ടു. ഇസ്ലാമിക സൈന്യവുമായി ബനുമുസ്തലിഖിലേക്ക് നീങ്ങി. ഹദ്റത്ത് മസ്ഊദ് ബിൻ ഹുനയ്ദ, മുറയ്സീഅ് യുദ്ധത്തിനുള്ള യാത്രയിൽ വഴികാട്ടിയായിരുന്നു. ഈ യാത്രയിൽ മുസ്ലിമിങ്ങളുടെ പക്കൽ 30 കുതിരകളുണ്ടായിരുന്നു. അതിൽ 10 കുതിരകളായിരുന്നു മുഹാജിരീങ്ങളുടെ പക്കലുണ്ടായിരുന്നത്. നബി^(സ)തിരുമേനിക്ക് രണ്ടു കുതിരകളുണ്ടായിരുന്നു; ലിസാസും ഉരിബും. കുതിര ഉണ്ടായിരുന്ന മുഹാജിരീങ്ങളുടെ പേരുകൾ ഇപ്രകാരമാകുന്നു: ഹദ്റത്ത് അബൂബക്ർ, ഹദ്റത്ത് ഉമർ, ഹദ്റത്ത് ഉമ്മാൻ ഗനി, ഹദ്റത്ത് അലി, ഹദ്റത്ത് അബ്ദുർറഹ്മാൻ ബിൻ ഔഫ്, ഹദ്റത്ത് തൽഹ് ബിൻ ഉബയ്ദുല്ലാഹ്, ഹദ്റത്ത് മിഖ്ദാദ് ബിൻ അഹ്മദ് (റജിയല്ലാഹു അൻഹു). അൻസാർ സ്വഹാബാക്കളിൽ 20 കുതിര സവാരിക്കാർ ഉണ്ടായിരുന്നു, അവരിൽ 15 പേരുകൾ ഇപ്രകാരമാകുന്നു; ഹദ്റത്ത് സഅ്ദ് ബിൻ മുആദ്, ഹദ്റത്ത് ഉസയ്ദ് ബിൻ ഹുളയ്ദ്, ഹദ്റത്ത് അബൂ അബ്ബസ് ബിൻ ജബ്ർ, ഹദ്റത്ത് അബൂഖത്താദ ബിൻ നുഅ്മാൻ, ഹദ്റത്ത് ഉവയിം ബിൻ സാഅദ, ഹദ്റത്ത് മഅ്നി ബിൻ അദിയ്, ഹദ്റത്ത് സഅ്ദ് ബിൻ സയ്ദ് അൾഅലി, ഹദ്റത്ത് ഹാരിഥ് ബിൻ ഹസ്മ, ഹദ്റത്ത് മുആദ് ബിൻ ജബൽ, ഹദ്റത്ത് അബൂ ഖത്താദ, ഹദ്റത്ത് അബൂ ഉബയ്ദ് ബിൻ കഅ്ബ്, ഹദ്റത്ത് ഖബ്ബാബ് ബിൻ മുൻദിർ, ഹദ്റത്ത് സിയാദ് ബിൻ ലബീദ്, ഹദ്റത്ത് ഫർവഹ് ബിൻ അഹ്മദ്, ഹദ്റത്ത് മുആദ് ബിൻ റിഫാഅ് ബിൻ റാഫിഅ് (റജിയല്ലാഹു അൻഹു)

ഏതായാലും ഈ വിശദീകരണത്തിൽ കൂടുതലായി ഇതും വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്: നബി^(സ)തിരുമേനിയോടൊപ്പം നിരവധി മൂനാഫിഖീങ്ങളും പുറപ്പെട്ടിരുന്നു. ഇതിനുമുമ്പേ ഒരിക്കലും ഇതുപോലെ മറ്റൊരു യുദ്ധത്തിനും മൂനാഫിഖീങ്ങൾ പുറപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. പറയുന്നു: അവർക്ക് ജിഹാദിനോട് പ്രതിപത്തിയൊന്നുമില്ലായിരുന്നു. മറിച്ച് ജയിക്കുകയാണെങ്കിൽ സമരാർജിത സ്വത്തുക്കൾ കിട്ടുമെന്ന ശുഭാപ്തിവിശ്വാസത്തിലാണ് അവർ പുറപ്പെട്ടത്. (സൂബൂലുൽ ഹുദാ വർഗ്ഗാദ് വാദ്യം 4, പേജ് 344 ദാവൂൽകുതുബുൽ ഇൽമിയ്യ ബെയ്റുത്ത് 1993) (അൽബദായ വന്നഹായാ വാദ്യം 4, പേജ് 169, ദാവൂൽകുതുബുൽ ഇൽമിയ്യ ബെയ്റുത്ത് 2001) (കിതാബുൽ മഗാസി വാദ്യം 1, പേജ് 341-343, ദാവൂൽകുതുബുൽ ഇൽമിയ്യ ബെയ്റുത്ത് 2004) (അൽഇസ്ലാബ ഫീ തമീസിസ്സഹാബ, വാദ്യം 6. പേജ് 82, ദാവൂൽകുതുബുൽ ഇൽമിയ്യ ബെയ്റുത്ത് 1995) (സീറത്ത് എൻസൈക്ലോപീഡിയ വാദ്യം 7, പേജ് 154, ദാവൂസ്സലാം)

ഹദ്റത്ത് മിർസാ ബശീർ അഹ്മദ് സാഹിബ്^(റ) ഇതേപ്പറ്റി ഇങ്ങനെ വിവരിക്കുന്നു: “നബി^(സ)തിരുമേനി ഈ സംഭവം അറിഞ്ഞപ്പോൾ കൂടുതൽ മുൻകരുതലെന്ന നിലയ്ക്ക് തന്റെ സ്വഹാബിയായ ബുറയ്ദ ബിൻ ഹുസയ്ബിനെ അവസ്ഥകൾ അറിഞ്ഞു വരുന്നതിന് ബനുമുസ്തലിഖിലേക്ക് പറഞ്ഞയച്ചു. എത്രയും വേഗം തിരിച്ചെത്തി, എന്താണ് ഉണ്ടായതെന്നും യാഥാർഥ്യങ്ങളെന്താണെന്നും മുതലായ കാര്യങ്ങൾ ബോധിപ്പിക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹത്തോടു ആവർത്തിച്ചു പറയുകയും ചെയ്തു. ബുറയ്ദ പോയപ്പോൾ വാസ്തവത്തിൽ ഒരു വലിയ സംഘം വളരെ ശക്തമായി മദീനയെ ആക്രമിക്കാൻ തയ്യാറെടുപ്പുകൾ നടത്തുന്നതാണ് കണ്ടത്. അദ്ദേഹം ഉടൻ തന്നെ തിരിച്ചെത്തി നബി^(സ)തിരുമേനിയോട് കാര്യങ്ങളറിയിച്ചു. നബി^(സ)തിരുമേനി പതിവുപോലെ മുസ്ലിമിങ്ങളോട് മുൻകൂർ തടയിടാൻ ബനുമുസ്തലിഖിന്റെ നാട്ടിലേക്ക് പുറപ്പെടാൻ ആഹ്വാനം നൽകി. അവർ ആക്രമിക്കുന്നതിനുമുമ്പേ അവരുടെ അടുത്തു പോകാൻ നബി^(സ)തിരുമേനി കൽപ്പിച്ചു. നിരവധി സ്വഹാബാക്കൾ നബി^(സ)തിരുമേനിയുടെ കൂടെപ്പോകാൻ തയ്യാറായി. മാത്രമല്ല മൂനാഫിഖീങ്ങളുടെ ഒരു വലിയ സംഘവും പുറപ്പെട്ടു. ഇതിനുമുമ്പേ ഇവരിൽനിന്നുള്ള ഇത്രയധികം പേർ പങ്കെടുത്തിരുന്നില്ല. നബി^(സ)തിരുമേനി തന്റെ അഭാവത്തിൽ അബൂദർറിനെ മറ്റൊരു നിവേദനമനുസരിച്ച് സയ്ദ് ബിൻ ഹാരിഥയെ മദീനയിലെ അമീറായി നിയമിച്ചുകൊണ്ട് അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ ഹിജ്റ അഞ്ചാം വർഷം ശഅ്ബാൻ മാസം

• ഹദീമുന്നബ്വി^(സ) •

‘ആർ നമ്മെപ്പോലെ പ്രാർഥിക്കുകയും നമ്മുടെ വിബ്ലയിലേക്ക് മുഖം തിരിക്കുകയും നാം അനുത്തമുഗത്തെ ഭക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവോ അവൻ മുസ്ലിമാകുന്നു.’ (ബു. 2:28)

LATE T.K.SIDHIQUE AND FAMILY
 KARULAI, MALAPPURAM

• ഹദീമുന്നബ്വി^(സ) •

‘അല്ലാഹു അല്ലാതെ മറ്റൊരു ദൈവവുമില്ല എന്ന അറിവോടുകൂടി മരിക്കുന്ന ഏതൊരുവനും സ്വർഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതാണ്.’ (മുസ്ലിം, മിശ്കാത്ത് 1)

LATE P.V.SAINAB AND FAMILY
 KARULAI, MALAPPURAM

മദീനയിൽ നിന്ന് പുറപ്പെട്ടു. സൈന്യത്തിൽ 30 കുതിരകൾ മാത്രമാണുണ്ടായിരുന്നത്. അതേസമയം ഒട്ടകങ്ങൾ കൂടുതലുണ്ടായിരുന്നു. ഈ കുതിരകളിലും ഒട്ടകങ്ങളിലുമായി മുസ്ലിമിങ്ങൾ ഊഴമിട്ടുയാത്ര ചെയ്തു. (സീറത്ത് ചാത്തമുന്നബിയ്യീൻ, ഹദ്റത്ത് സാഹിബ്സാദ മിർസാ ബശീർ അഹ്മദ് സാഹിബ്^(*), പേജ് 557-558)

ഹദ്റത്ത് മിർസാ ബശീർ അഹ്മദ് സാഹിബ് ഇതുസംബന്ധമായി കുറച്ചു കൂടി വിശദമായി എഴുതുന്നു:

“യാത്രക്കിടയിൽ മുസ്ലിമിങ്ങൾക്ക് ഒരു ചാരനെ കിട്ടി. അയാളെ മുസ്ലിമിങ്ങൾ പിടികൂടി നബി^(സ)തിരുമേനിയുടെ സവിധത്തിലെത്തിച്ചു. നബി^(സ)തിരുമേനി അയാൾ യഥാർഥ ചാരൻ തന്നെയാണെന്ന് അന്വേഷിച്ചറിഞ്ഞപ്പോൾ അയാളിൽനിന്ന് സത്യനിഷേധികളുടെ അവസ്ഥകളെ സംബന്ധിച്ച് അറിയാൻ ശ്രമിച്ചു. പക്ഷേ, അയാൾ പറയാൻ കൂട്ടാക്കിയില്ല. അയാൾ സംശയഗ്രസ്തനായിരുന്നതിനാൽ അന്നത്തെ യുദ്ധസമ്പ്രദായമനുസരിച്ച് ഹദ്റത്ത് ഉമർ^(*) അയാളെ വധിച്ചു. തുടർന്ന് ഇസ്ലാമിക സൈന്യം മുന്നോട്ടുനീങ്ങി. ബനൂമുസ്തലിഖ് ഇസ്ലാമിക സൈന്യം വരുന്നുണ്ടെന്നും അവരുടെ ചാരൻ കൊല്ലപ്പെടുവെന്നും അറിഞ്ഞപ്പോൾ വളരെയേറെ ഭയപ്പെട്ടു. കാരണം അവർ ഓർക്കാപ്പുറത്ത് മദീനയെ ആക്രമിക്കാൻ അവസരം പാർത്തു കഴിയുകയായിരുന്നു. പക്ഷേ, നബി^(സ)തിരുമേനിയുടെ ജാഗ്രതകാരണം അവർക്ക് നഷ്ടപ്പെട്ടവയുമായി മാറി. ചുരുക്കത്തിൽ അവർ വളരെയേറെ ഭയപ്പെട്ടു. അവരെ സഹായിക്കാൻ അവരോടൊപ്പം കൂടിയിരുന്ന മറ്റു ഗോത്രങ്ങൾ ദൈവിക ഇടപെടൽ കാരണം ഭയപ്പെട്ട് ഉടൻതന്നെ അവരെ ഉപേക്ഷിച്ചു തങ്ങളുടെ വീടുകളിലേക്ക് പോകുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ, ബനൂമുസ്തലിഖുകാരെ ചുറ്റുമുഴുകി മുസ്ലിമിങ്ങളോടുള്ള ശത്രുതയുടെ ലഹരിയിൽ മത്ത് പിടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഇതൊക്കെ സംഭവിച്ചെങ്കിലും അവർ യുദ്ധത്തിൽനിന്ന് പിന്മാറിയില്ല. മുഴുവൻ തയ്യാറെടുപ്പുമായി ഇസ്ലാമിക സൈന്യത്തെ നേരിടാൻ അവർ ഒരുങ്ങി.” (സീറത്ത് ചാത്തമുന്നബിയ്യീൻ, ഹദ്റത്ത് സാഹിബ് സാദ മിർസാ ബശീർ അഹ്മദ് സാഹിബ്^(*), പേജ് 558)

നബി^(സ)തിരുമേനി മുറയ്സീഇലെത്തിയപ്പോൾ തുകൽകൊണ്ടുള്ള ഒരു കൂടാരം നബി^(സ)തിരുമേനിക്കുവേണ്ടി തയ്യാറാക്കി. നബി^(സ)തിരുമേനിയുടെ സഹധർമ്മിണിമാരിൽ ഹദ്റത്ത് ആഇശ സിദ്ദീഖ്^(*) കൂടെയുണ്ടായിരുന്നു. ചില ചരിത്രകാരന്മാർ ഹദ്റത്ത് ഉമ്മു സൽമയും ഹദ്റത്ത് ആഇശയോടൊപ്പം ഉണ്ടായിരുന്നതായി എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ, ഹദ്റത്ത് ഉമ്മുസൽമ കൂടെ ഉണ്ടായിരുന്നു എന്ന നിവേദനത്തെ അല്ലാമ ഇബ്നു ഹജർ ദുർബലമാണെന്ന് പറയുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീക്ഷണത്തിൽ ബുഖാരിയുടെ നിവേദനത്തിൽ ഹദ്റത്ത് ആഇശയുടെ വാക്കുകൾ ഇപ്രകാരമാകുന്നു: ഫഖറജ സഹമീ (എനിക്കാണ് നറുക്ക് കിട്ടിയത്). ഇതിൽനിന്ന് നബി^(സ)തിരുമേനിയുടെ സഹധർമ്മിണിമാരിൽ ഹദ്റത്ത് ആഇശ മാത്രമായിരുന്നു ഈ യുദ്ധത്തിൽ ആ മഹാത്മാവിന്റെ കൂടെ പോ

യിരുന്നതെന്ന് വ്യക്തമാണ്. (ഫതഹുൽബാരി മുത്തർജിം(ഫയ്ജുൽബാരി)ഭാഗം 19, പേജ് 193, കിതാബുത്തഹ്മ്സീർ, പ്രസാധനം അസ്ഹാബുൽഹദീഥ് ലാഹോർ)

ഈ യുദ്ധത്തിൽ മുസ്ലിമിങ്ങളുടെ തിരിച്ചറിയൽ അടയാളം എന്തായിരുന്നു? ഇബ്നു ഹിശാം എഴുതിയിരിക്കുന്നു: ബനൂമുസ്തലിഖ് ദിനത്തിൽ മുസ്ലിമിങ്ങളുടെ തിരിച്ചറിയൽ അടയാളം (കോഡ് ഭാഷ)യാ മൻസൂർ, അമിത്ത് അമിത്ത് എന്നതായിരുന്നു.

ഇതിന്റെ തർജമ അല്ലയോ സഹായിക്കപ്പെടുന്നവനേ, വധിക്കു വധിക്കു എന്നാണ്. ഈ കോഡ് ഉപയോഗിച്ചത് മുസ്ലിമിങ്ങൾക്കും സത്യനിഷേധികൾക്കുമിടയിൽ സംശയം ഇല്ലാതാകുന്നതിനും രാത്രിയുടെ അന്ധകാരത്തിലും മുസ്ലിമിങ്ങൾ പരസ്പരം തിരിച്ചറിയാൻ വേണ്ടിയുമായിരുന്നു. (സുബുലുൽ ഹുദാ വർറശാദ് വാല്യം 4, പേജ് 358, ദാവൂൽകുതുബുൽ ഇൽമിയ്യ ബെയ്റുത്ത് 1993)(മർവിയായെ ഗസ്വ ബനീമുസ്തലിഖ്, ഇബ്റാഹീം ബിൻ ഇബ്റാഹീം, പേജ് 109, പ്രസാധനം അഹ്യാഉത്തുറാമിൽ ഇസ്ലാമി) (അസ്സീറത്തുനബ്വിയ്യ ലിഇബ്നി ഹിശാം, പേജ് 673, ദാവൂൽകുതുബുൽ ഇൽമിയ്യ ബെയ്റുത്ത് 2001)

നബി^(സ)തിരുമേനി സ്വഹാബാക്കളെ അണിനിരത്തി. മുഹാജിരീങ്ങളുടെ പതാക ഹദ്റത്ത് അബൂബക്റിനാണ്^(*) നൽകിയത്. മറ്റൊരു നിവേദനത്തിൽ ഹദ്റത്ത് അമ്മാർ ബിൻ യാസിറിനു^(*) നൽകിയെന്ന് പറയുന്നുണ്ട്. അൻസാറിന്റെ പതാക ഹദ്റത്ത് സഅദ് ബിൻ ഉബാദക്^(*) നൽകി. നബി^(സ)തിരുമേനി ഹദ്റത്ത് ഉമറിനോടു പറഞ്ഞു: ജനങ്ങളോടു അതായത് ശത്രു സൈന്യത്തിനു മുന്നിൽ ഇങ്ങനെ വിളംബരപ്പെടുത്തുക: അല്ലയോ ജനങ്ങളേ! അല്ലാഹുവല്ലാതെ മറ്റൊരു ആരാധ്യനുമില്ലെന്ന് പറയുവിൻ. അങ്ങനെ നിങ്ങൾ ജീവനും സ്വത്തും സുരക്ഷിതമാക്കുവിൻ. ഹദ്റത്ത് ഉമർ^(*) അങ്ങനെ വിളംബരം ചെയ്തെങ്കിലും മുശ്റികീങ്ങൾ നിഷേധിക്കുകയാണുണ്ടായത്. കുറച്ചു സമയം ശക്തമായ അമ്പെയ്ത്തു നടന്നു. ആദ്യം മുശ്റികീങ്ങളിലെ ഒരാളാണ് അമ്പെയ്തത്. മുസ്ലിമിങ്ങളും കുറച്ചു സമയം അമ്പെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. തുടർന്ന് നബി^(സ)തിരുമേനി സ്വഹാബാക്കൾക്ക് യുദ്ധകൽപ്പന നൽകി. അവർ ഒന്നിച്ചുനിന്ന് പൊരുതി. മുശ്റികീങ്ങളിൽ ആർക്കും ഓടി രക്ഷപ്പെടാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അവരിൽ 10 പേർ കൊല്ലപ്പെട്ടു. മറ്റുള്ളവരെല്ലാം ബന്ദിയാക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. നബി^(സ)തിരുമേനി അവരുടെ സ്ത്രീ പുരുഷന്മാരെയും മക്കളെയും മൃഗങ്ങളെയും ബന്ദിയാക്കി. (സുബുലുൽ ഹുദാ വർറശാദ് വാല്യം 4, പേജ് 345, ദാവൂൽകുതുബുൽ ഇൽമിയ്യ ബെയ്റുത്ത് 1993)

ഹദ്റത്ത് സാഹിബ്സാദ മിർസാ ബശീർ അഹ്മദ് സാഹിബ്^(*) ഇതിന്റെ വിശദീകരണത്തിൽ എഴുതുന്നു:

നബി^(സ)തിരുമേനി മുറയ്സീഇലെത്തി. അതിനടുത്താണ് ബനൂമുസ്തലിഖ് തങ്ങിയിരുന്നത്. അത് സമുദ്രതീരത്തിനടുത്ത് മക്കയ്ക്കും മദീനയ്ക്കും ഇടയിലുള്ള ഒരു സ്ഥലമാകുന്നു. അവിടെ താവളമടിക്കാൻ

നബി^(സ)തിരുമേനി കൽപ്പന നൽകി. അണികൾ ശരിയാക്കി. പതാകകൾ വിതരണവും മറ്റും ചെയ്തതിനുശേഷം നബി^(സ)തിരുമേനി ഹദ്റത്ത് ഉമറിനോടു പറഞ്ഞു: മുന്നോട്ടുവന്ന് ബനൂമുസ്തലിഖുകാരോടു ഇങ്ങനെ വിളിച്ചു പറയുക: ഇസ്ലാമിനോടുള്ള വിരോധത്തിൽനിന്നും ശത്രുതയിൽനിന്നും പിന്മാറുകയും നബി^(സ)തിരുമേനിയുടെ ഭരണത്തെ അംഗീകരിക്കുകയുംമാണെങ്കിൽ സംരക്ഷണം നൽകപ്പെടുന്നതായിരിക്കും. മതം മാറാനല്ല പറയുന്നത്, നബി^(സ)തിരുമേനിയുടെ ഭരണത്തെ അംഗീകരിക്കുകയാണെങ്കിൽ സമാധാനത്തിലാകുന്നതായിരിക്കും. മുസ്ലിമിങ്ങൾ തിരിച്ചുപോകുന്നതുമാണ്. പക്ഷേ, അവർ അതിനെ ശക്തിമായി എതിർക്കുകയും യുദ്ധത്തിന് തയ്യാറാകുകയുമാണ് ചെയ്തത്. അങ്ങനെ ഈ യുദ്ധത്തിൽ ആദ്യത്തെ അമ്പ് അവരുടെ അതായത് ബനൂമുസ്തലിഖിലെ ഒരാളാണ് തൊടുത്തു വിട്ടത്. ഈ അവസ്ഥ കണ്ടപ്പോൾ നബി^(സ)തിരുമേനി സ്വഹാബാക്കളോടു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ കൽപ്പിച്ചു. കുറച്ചു സമയം ഇരുകൂട്ടർക്കുമിടയിൽ ശക്തമായ അമ്പെയ്ത്തു നടന്നു. തുടർന്ന് നബി^(സ)തിരുമേനി സ്വഹാബാക്കളോടു പെട്ടെന്ന് സംഘടിച്ച് ആക്രമണം നടത്താൻ കൽപ്പിച്ചു. സംഘടിച്ചുള്ള ഈ ആക്രമണത്തിൽ സത്യനിഷേധികളുടെ പാദങ്ങൾ ഇളകി. പക്ഷേ, മുസ്ലിമിങ്ങൾ വളരെ തന്ത്രപൂർവ്വം അവരെ വലയം ചെയ്തപ്പോൾ മുഴുവൻ സംഘവും ഉപരോധത്തിലാകുകയും ആയുധം താഴെവെക്കാൻ നിർബന്ധിതരാകുകയും ചെയ്തു. ഭയാനകമായി മാറേണ്ട ഈ യുദ്ധം കേവലം 10 സത്യനിഷേധികളുടേയും ഒരു മുസ്ലിമിന്റേയും വധത്തോടുകൂടി അവസാനിച്ചു. (സീറത്ത് ചാത്തമുന്നബിയ്യീൻ, ഹദ്റത്ത് സാഹിബ്സാദ മിർസാ ബശീർ അഹ്മദ് സാഹിബ്^(*), പേജ് 558-559)

ഇന്ന് ഒരു ശഹീദിനെയും മറ്റു ചില പരേതന്മാക്കളെയും അനുസ്മരിക്കാനുള്ള തുകൊണ്ട് യഥാർഥ ബുത്ബ ചുരുക്കുകയാണ്. അതുപോലെ ഇപ്പോൾ നമ്മൾ കടന്നു പോയ്ക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന മുഹർറമാസം സംബന്ധമായും ദുആയിലേക്ക് ശ്രദ്ധ ക്ഷണിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ഇതുവളരെ വേദനാ ജനകമായ ഒരു സംഭവമാണ്. അതിൽ അക്രമത്തിന്റെയും ഭീകരതയുടെയും അങ്ങേയറ്റത്തെ ഉദാഹരണമാണ് സ്ഥാപിതമായത്. നബി^(സ)തിരുമേനിയുടെ ദൗഹിത്രനും ആ മഹാത്മാവിന്റെ കുടുംബക്കാരും ശഹീദാക്കപ്പെട്ടു. എന്നാൽ, ഇതിൽനിന്ന് പാഠമുൾക്കൊള്ളുന്നതിനു പകരം ഈ അക്രമം ഇന്നും തുടരുന്നുവെന്ന് മുസ്ലിമിങ്ങളുടെ ദൗർഭാഗ്യമാകുന്നു. മുഹർറമിൽ ശിആ-സുന്നി കലഹങ്ങളും തീവ്രവാദ ആക്രമണങ്ങളും വർധിക്കുന്നു. ഇതിൽ ഇരുഭാഗത്തും ജീവനുകളും നഷ്ടപ്പെടുന്നു. മാത്രമല്ല ഈ കക്ഷിതൽപ്പരതയും സ്വാർഥതയും സംരക്ഷിക്കപ്പെടാനുള്ള ആഗ്രഹത്തിൽ മുസ്ലിം ലോകത്ത് ഛിദ്രതകളും കലാപങ്ങളും ഉടലെടുക്കുന്നു. കൂടാതെ വർഷം മുഴുവനും പണ്ഡിതന്മാരും വിവിധ സംഘടനകളും ഭരണകൂടങ്ങളും അക്രമവും ദ്രോഹവുമാണ് കാണിക്കുന്നത്. പരസ്പരം എതിരാളികളുമാണ്. എന്തെങ്കിലും പാഠമുൾക്കൊള്ളാ

നും അല്ലാഹുവിനെ ഭയക്കാനുള്ള ബുദ്ധി ഇവർക്കുണ്ടാകുന്നില്ല.

അല്ലാഹു ഈ കുഴപ്പങ്ങൾ അവസാനിപ്പിക്കാൻ തന്റെ വാഗ്ദാനമനുസരിച്ച് സംവിധാനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അത് സ്വീകരിക്കാൻ അവർ തയ്യാറാകുന്നില്ല, അവർ ഹദ്ദിൽ മസീഹ് മുഹമ്മദ്(അ)ന്റെ ബയ് അത്തിൽ വരാനാഗ്രഹിക്കുന്നതു പോലുമില്ല. ഉമ്മത്തിനെ ഏക ഉമ്മത്താക്കാനും ഫസാദുകളെ ഇല്ലാതാക്കാനും അത് മാത്രമേ വഴിയുള്ളൂ. അതിലൂടെ മാത്രമാണ് മുസ്ലിമിങ്ങളിൽ ഐക്യമുണ്ടാകുകയും അവരുടെ അന്തസ്സ് സ്ഥാപിതമാകുകയും ചെയ്യുന്നത്. ഇതിവർക്ക് ബോധ്യമായെങ്കിൽ ഹാ, എത്ര നന്നായേനെ!

ഏതായാലും ഈ ദിവസങ്ങളിൽ അഹ് മദികൾ സ്വലാത്തു ചൊല്ലാനും മുസ്ലിമിങ്ങളുടെ ഐക്യത്തിനുവേണ്ടി പ്രത്യേകം ദുആ ചെയ്യാനും ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്. തങ്ങളുടെ അവസ്ഥകളെ നന്നാക്കാനും അല്ലാഹുവുമായുള്ള ബന്ധം വർദ്ധിപ്പിക്കാനും പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കുകയും വേണം. അല്ലാഹു എല്ലാവർക്കും അതിന് തൗഫീഖ് നൽകുമാറാകട്ടെ.

ഞാൻ പറഞ്ഞുവന്നതുപോലെ ഒരു ശഹീദിനെയും ചില പരേതന്മാളെയും അനുസ്മരിക്കുകയാണ്. ശഹീദിന്റെ പേര് ബോഞ്ചോ മഹ്മൂദ് സാഹിബ് (Bondja Mahmoud) എന്നാകുന്നു. ഇദ്ദേഹം ടോഗോവാസിയാണ്. തമാഞ്ചയർ(Tamanjouare)ജമാഅത്തിലെ അംഗമാണ്. അദ്ദേഹത്തെ ജൂൺ 21-നു ഉഗ്രവാദികൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീട്ടിൽക്കയറി ശഹീദാക്കി. **ഇന്നാ ലില്ലാഹി വ ഇന്നാ ഇലയ്ഹി റാജിഉൗൻ.** ഇദ്ദേഹത്തിന് 64 വയസ്സായിരുന്നു. സന്തപ്ത കുടുംബത്തിൽ രണ്ടു ഭാര്യമാരും 14 മക്കളുമുണ്ട്.

മുബല്ലിഗ്, നവീദ് നയീം സാഹിബ് എഴുതുന്നു: ടോഗോയിലെ വടക്കൻ പ്രവിശ്യയിലുള്ള കേന്ദ്ര നഗരത്തിന് സമീപമാണ് തമാഞ്ചയർ(Tamanjouare) ജമാഅത്ത്. ഈ പ്രദേശം ബുർക്കിനോഫോ സോയുമായി ചേരുന്ന അതിർത്തിയിലാണ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്. ബോഞ്ചോ മഹ്മൂദ് സാഹിബിന് ഈ ജമാഅത്തിലെ ആദ്യകാല അംഗങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടാനുള്ള തൗഫീഖ് ലഭിച്ചിരുന്നു. കൃഷിപ്പണി ചെയ്താണ് ഉപജീവനം നടത്തിയിരുന്നത്. അവിടെ ഒരു താൽക്കാലിക വസതിയും ഉണ്ടാക്കിയിരുന്നു. മഴക്കാലത്ത് ഭാര്യ മക്കളോടൊപ്പം അവിടേക്ക് മാറി താമസിച്ചിരുന്നു. വരണ്ട കാലാവസ്ഥയിൽ തന്റെ ഗ്രാമത്തിലേക്ക് വരുമായിരുന്നു. അത് അവിടെനിന്ന് ഒരുപാടു ദൂരെയായിരുന്നു. പിന്നെ വീണ്ടും മഴക്കാലത്ത് ഇവിടേക്ക് വന്നിരുന്നു. ജൂൺ 21-നു

രാത്രി 8 മണിക്ക് നാല് തീവ്രവാദികൾ വീട്ടിൽക്കയറി സമയത്ത് അദ്ദേഹം തന്റെ ഫാമിൽ തന്നെയാണുണ്ടായിരുന്നത്. ടോർച്ച് അടിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ 14 വയസുള്ള മകൻ വെളിച്ചം കണ്ടപ്പോൾ ഉടനെ അവിടെയെത്തി. അവിടെ തന്റെ പിതാവിനെ തീവ്രവാദികൾ വളഞ്ഞതാണ് കാണുന്നത്. അതുകണ്ട് ഭയന്നുപോയ കുട്ടി അവിടെ നിന്ന് ഓടിപ്പോയി. ഏതായാലും അതിനുശേഷം തീവ്രവാദികൾ ശഹീദിന്റെ താടിയുടെ താഴ്ഭാഗത്ത് വെടിവെക്കുകയായിരുന്നു. വെടിയുണ്ട അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുക്ക് തകർത്ത് പുറത്തുവരികയും തൽക്ഷണം അദ്ദേഹം മരണപ്പെടുകയും ചെയ്തു. **ഇന്നാ ലില്ലാഹി വ ഇന്നാ ഇലയ്ഹി റാജിഉൗൻ.** തീവ്രവാദികൾ അതിനുശേഷം അവിടെ നിന്നുപോയി. വീട്ടിലെ മറ്റാരെയും ഉപദ്രവിച്ചില്ല. അദ്ദേഹത്തെ ശഹീദാക്കുക മാത്രമായിരുന്നു അവരുടെ ലക്ഷ്യമെന്ന് തോന്നുന്നു. അതിനായിരിക്കും അവർ വന്നിട്ടുണ്ടാകുക. സംഭവത്തെ കുറിച്ചറിഞ്ഞപ്പോൾ അവിടെയുള്ള മിലട്ടറി ആളുകളും അവിടെയെത്തി. സർക്കാറിന്റെ അധികാരങ്ങൾ വളരെ പരിമിതമാണ്. എല്ലാ ഭാഗത്തും തീവ്രവാദികൾ പിടി മുറുക്കിയിരിക്കുന്നു. മച്ചിത്ത് സൈന്യം തങ്ങളുടെ കസ്റ്റഡിയിൽ എടുത്തു. ചുറ്റുവട്ടത്തുള്ള നിരീക്ഷണത്തിനും തങ്ങളുടെ നിസ്സാരമായ നടപടി ക്രമങ്ങൾക്കുംശേഷം അടുത്ത ദിവസം ജനാസ ബന്ധുക്കൾക്ക് വിട്ടു കൊടുത്തു.

ഈ പ്രദേശത്തെ ലോക്കൽ മിഷണറിമാമാ ബേലു സാഹിബ് പറയുന്നു: മർഹും ആദ്യകാലത്ത് ബയ്അത്തു ചെയ്തവരിൽ പെടുന്നു. ആരംഭകാലത്തുതന്നെ അദ്ദേഹം ബയ്അത്ത് ചെയ്തിരുന്നു. ബയ്അത്തിനുശേഷം അദ്ദേഹം നമസ്കാരങ്ങളിലും ജമാഅത്തിന്റെ എല്ലാ പരിപാടികളിലും സജീവമായി പങ്കെടുത്തിരുന്നു. അതുപോലെ കൃത്യമായി ചന്ദകളും കൊടുത്തിരുന്നു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏരിയ മിഷണറി ജിദാമ താഹിർ സാഹിബ് പറയുന്നു: അദ്ദേഹം 2007-ലാണ് ബയ്അത്ത് ചെയ്തത്. അതു കഴിഞ്ഞുടനെ റമളാൻ തുടങ്ങി. മഴക്കാലമായിരുന്നു. ധാന്യമിറക്കാൻ സ്ഥലം തയ്യാറാക്കി തുടങ്ങിയിരുന്നു. ഗ്രാമത്തിലെ ചിലയാളുകൾ ഇപ്പോൾ നിങ്ങൾ മുസ്ലിമിമായില്ലേ, നിങ്ങൾ നോമ്പ് പിടിക്കുമോ അതോ കൃഷിപ്പണി ചെയ്യുമോ എന്ന് ചോദിച്ച് പരിഹസിക്കാൻ തുടങ്ങി. 'നിങ്ങൾക്ക് നോമ്പെടുത്തുകൊണ്ട് കഠിനാധാനം ചെയ്യാൻ കഴിയില്ല. ഞങ്ങൾ അധാനിക്കുകയും ഞങ്ങൾക്ക് നല്ല വിളവ് കിട്ടുകയും ചെയ്യും.' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'ഞാൻ ഇസ്ലാമിനെ മനസ്സു കൊണ്ട് സ്വീകരിച്ചതാണ്. അതുകൊണ്ട്

തീർച്ചയായും നോമ്പെടുക്കുന്നതായിരിക്കും. വിളവിന് അല്ലാഹു തന്നെയാണ് ഉടമസ്ഥൻ. എന്നെക്കൊണ്ട് സാധ്യമായ ജോലി ഞാൻ ചെയ്യും, എനിക്ക് വിധിച്ചത് എനിക്ക് എന്തായാലും കിട്ടുകയും ചെയ്യും. അല്ലാഹു അതെനിക്ക് തരികതന്നെ ചെയ്യും. അല്ലാഹു ചെയ്തത് നോക്കുക! മഴ നിലച്ചു. ആ ദിവസങ്ങളിൽ, റമളാൻ മുഴുവനും മഴ ഉണ്ടായില്ല. അദ്ദേഹം സമാധാനമായി നോമ്പെടുത്തു. ഈദിന്റെ അടുത്ത ദിവസം മഴ തുടങ്ങി. അവിടെ ഗ്രാമത്തിൽ കൃഷി നടത്താനുള്ളതുപോലെ അദ്ദേഹവും മറ്റുള്ളവരും കൃഷിയിടത്തിൽ ഇറങ്ങുകയും ചെയ്തു. പരിഹസിച്ച്വരെയും അങ്ങനെ അല്ലാഹു ജോലിയിൽനിന്ന് തടഞ്ഞു. തന്റെ ദാസന് ഇബാദത്തിനുള്ള തൗഫീഖ് നൽകുകയും ചെയ്തു.

ജമാഅത്ത് സ്ഥാപിതമായതിനു 4 വർഷത്തിനുശേഷം കേന്ദ്രത്തിൽ നിന്ന് മസ്ജിദ് നിർമ്മാണത്തിനുള്ള പ്രോഗ്രാം ആരംഭിച്ചു. അനഹ്മദികൾ മസ്ജിദിന്റെ ആവശ്യമെന്താണെന്നും നിങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ മസ്ജിദിൽ വന്ന് നമസ്കരിച്ചു കൊള്ളുക എന്നും പറഞ്ഞ് തടയാൻ നല്ലപോലെ ശ്രമിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ, അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'ഞങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ മസ്ജിദ് നിർമ്മിച്ചിരിക്കും.' പിന്നെ ഈ മസ്ജിദ് പൂർത്തിയായതിനു ശേഷം അദ്ദേഹം ഗ്രാമത്തിലുണ്ടായിരുന്ന സമയത്തൊക്കെയും അബൂനേര നംസ്കാരം കൃത്യമായി മസ്ജിദിൽ തന്നെ അനുഷ്ഠിക്കുമായിരുന്നു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജ്യേഷ്ഠ സഹോദരൻ യഅ്ബൂബ് സാഹിബ് പറയുന്നു: വളരെ മുദുല ഹൃദയനായിരുന്നു. ആർക്കും പ്രയാസമുണ്ടാകുന്നത് ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നില്ല. കുടുംബത്തിലെ വല്ല പ്രശ്നവും ആരെക്കൊണ്ടും പരിഹരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ അവർ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുക്കൽ വരുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം നിഷ്പ്രയാസം അത് പരിഹരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

അല്ലാഹു പരേതന്റെ പദവികളുയർത്തുമാറാകട്ടെ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മക്കൾക്കും തലമുറക്കും അദ്ദേഹത്തിന്റെ നന്മകൾ തുടരാൻ തൗഫീഖ് നൽകുമാറാകട്ടെ. അല്ലാഹു ഈ പ്രദേശങ്ങളിൽ തീവ്രവാദം ഇല്ലായ്മ ചെയ്യുമാറാകട്ടെ. സമാധാനപൂർണ്ണമായ അവസ്ഥ ഉണ്ടാക്കുമാറാകട്ടെ. ഇത് ജനങ്ങൾക്കിടയിലുള്ള വഴക്കാണെന്നും മുസ്ലിം ഗ്രൂപ്പുകൾ കലാപമുണ്ടാക്കുകയാണെന്നും പറയുന്നു. എന്നാൽ, അതിന് വൻശക്തികൾ സഹായം നൽകുകയാണ്. അവർ തങ്ങളുടെ സ്വാർഥതാൽപര്യങ്ങൾക്കു വേണ്ടി ഈ നാടുകളിൽ തീവ്രവാദത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയാണ്. എന്നിട്ട് സമാധാനം സ്ഥാപിക്കാനെന്നു പറഞ്ഞു സഹാനുഭൂതി പ്രകടിപ്പിക്കാ

• ഹദീമുന്നബ്വി(സ) •

'സ്വപിതാവിനെക്കൊണ്ടും സ്വപുത്രനെക്കൊണ്ടും സകലമനുഷ്യരെക്കൊണ്ടും കൂടുതലായി ഞാൻ സനേഹിക്കപ്പെടാത്തതിടത്തോളം നിങ്ങളിലൊരാൾക്കും വിശ്വാസമില്ല.' (ബു. 2:7)

C. K. MUHAMMED SHAREEF & FAMILY
 AHMADIYYA JAMA-ATH VANIYAMBALAM,

• ഹദീമുന്നബ്വി(സ) •

"കപടവിശ്വാസികളുടെ ലക്ഷണം മൂന്നാകുന്നു: അവൻ പറയുമ്പോൾ കള്ളം പറയുന്നു. അവനൊരു വാഗ്ദാനം ചെയ്താൽ അത് ലംഘിക്കുന്നു. അവനെ അമാനത്തുമുതൽ ഏല്പിച്ചാൽ വിശ്വാസവഞ്ചന കാണിക്കുന്നു." (ബു. 2:23)

LATE DILSAD ABDULLATHEEF AND FAMILY KALLIKOTE
 PATHAPPIRIYAM, MALAPURAM

നും ശ്രമിക്കുന്നു. അവർ ഇത്തരമാളുകളെ സഹായിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ ഈ സംഘടനകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നതല്ല. മുസ്ലിമിങ്ങൾക്ക് തങ്ങളെന്താണ് ചെയ്യുന്നതെന്ന് ചിന്തിക്കാൻ ബുദ്ധി ഉദിക്കുന്നില്ല. ചില മുസ്ലിം സംഘടനകളും ചില രാഷ്ട്രീയക്കാരും ഈ തീവ്രവാദികളിൽ ചേർന്നിട്ടുണ്ട്.

അടുത്ത അനുസ്മരണം മുൻ മുആവിൻ(അസിസ്റ്റന്റ്) നാളിർ ഉമുറേആമരശീദ് അഹ്മദ് സാഹിബിന്റേതാണ്. ഇദ്ദേഹം നൂർ ഹുസയ്ൻ സാഹിബിന്റെ മകനാകുന്നു. കഴിഞ്ഞ ദിവസം 86-ാമത്തെ വയസിൽ വഹാത്തായി. *ഇന്നാ ലില്ലാഹി വ ഇന്നാ ഇലയ്ഹി റാജിയുൻ.* ഇദ്ദേഹം ഖാദിയാനിലാണ് ജനിച്ചത്. ജന്മനാ അഹ്മദിയായിരുന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബത്തിൽ പിതാവ് നൂർ മുഹമ്മദ് സാഹിബ് മുഖേനയാണ് അഹ്മദിയ്യത്തെത്തിയത്. 1924-ൽ രണ്ടാം ഖിലാഫത്ത് കാലത്ത് പിതാവിന് ബയ്അത്ത് ചെയ്ത് അഹ്മദിയ്യത്തിൽ ചേരുന്നതിന് തൗഹീഖ് ലഭിച്ചു. റശീദ് സാഹിബ് ഖാദിയാനിൽനിന്നാണ് പ്രാഥമിക വിദ്യാഭ്യാസം കരസ്ഥമാക്കിയത്. പാക്കിസ്താൻ രൂപീകരണത്തിനുശേഷം മെട്രിക് പാസായി. തുടർന്ന് ജമാഅത്തുപരമായ സേവനങ്ങളാരംഭിച്ചു. 1998-ൽ റിട്ടയർ ചെയ്തെങ്കിലും റീ എംപ്ലോയിയായി തുടർന്നു. 2021-വരെ അതായത് ആരോഗ്യം അനുവദിച്ചിരുന്നത്രയും കാലം സേവനത്തിന് തൗഹീഖ് ലഭിച്ചിരുന്നു. മർഹുമിന്റെ മൊത്തത്തിലുള്ള ജമാഅത്തീ സേവന കാലം ഏകദേശം 65 വർഷമാണ്.

അദ്ദേഹം ഒരുപാട് പ്രത്യേകതകളുള്ള ആളായിരുന്നു. അന്നത്തെ ജോലികൾ അന്നന്നുതന്നെ ചെയ്ത് തീർക്കുന്ന സ്വഭാവമായിരുന്നു. ജമാഅത്തിനോട് അങ്ങേയറ്റം കുറും ഉത്തരവാദിത്വ ബോധവും കൂടാതെ ജമാഅത്തുപരമായ കാര്യങ്ങൾ വിശ്വസ്തതയോടെ ചെയ്തു തീർക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. സമയനിഷ്ഠ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രകടമായ സ്വഭാവമായിരുന്നു. വസ്ഥി യുത്ത് വ്യവസ്ഥിതിയിൽ അംഗമായിരുന്നു. ചന്ദകൾ കൊടുക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ എപ്പോഴും ചിന്തയുണ്ടായിരുന്നു. ആദ്യസമയത്ത് തന്നെ ചന്ദകൾ കൊടുക്കുമായിരുന്നു. ജമാഅത്തിന്റെ എല്ലാ ആഹ്വാനങ്ങളിലും പങ്കെടുക്കാൻ ശ്രമിച്ചിരുന്നു. കുടുംബക്കരോടെല്ലാം വ്യക്തിഗത ബന്ധമായിരുന്നു. ആവശ്യക്കാർക്ക് രഹസ്യമായി സഹായം ചെയ്യുമായിരുന്നു. ഖിലാഫത്തുമായി പ്രത്യേക സ്നേഹവും ബന്ധവുമുണ്ടായിരുന്നു. രണ്ടാം ഖിലാഫത്തു മുതൽ അഞ്ചാം ഖിലാഫത്തുവരെയും വിവിധ ഘട്ടങ്ങളിലായി അദ്ദേഹത്തിന് സേവനത്തിനുള്ള അവസരം ലഭിച്ചു. വളരെ കുറോടുകൂടി സേവനങ്ങൾ ചെയ്തു. വളരെ നിശബ്ദ

ദനായി, നിർലോപം സേവനം ചെയ്യുന്ന ആളായിരുന്നു. 1974-ലെയും 1984-ലെയും പ്രക്ഷുബ്ധമായ കാലഘട്ടത്തിൽ ശക്തമായ നിലയിൽ എതിർപ്പുകളെ അഭിമുഖീകരിക്കാനും തൗഹീഖ് ലഭിച്ചു. 74-ൽ എതിർപ്പിന്റെ അവസരത്തിൽ പോലീസ് അദ്ദേഹത്തെ അറസ്റ്റ് ചെയ്ത് ഫയ്സലാബാദിലേക്ക് ബസ്സിൽ കൊണ്ടു പോകുകയായിരുന്നു. ചീനിയോട്ടിൽ എതിരാളികളുടെ ഒരു സംഘം അദ്ദേഹത്തെ കൊണ്ടു പോകുന്ന ബസ്സ് ആക്രമിച്ചു. പോലീസും മറ്റു യാത്രക്കാരും ഓടിരക്ഷപ്പെട്ടു. പോലീസും അദ്ദേഹത്തെ ഉപേക്ഷിച്ച് ഓടിപ്പോയി. പോലീസ് അദ്ദേഹത്തിന് കയ്യോം വെച്ചിരുന്നു. ജാഥയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നവർ കയ്യോം വെച്ചിരുന്ന അദ്ദേഹത്തെ കത്തികൊണ്ട് ആക്രമിച്ച് ഗുരുതരമായി പരിക്കേൽപ്പിച്ചു. അത്ഭുതകരമായാണ് രക്ഷപ്പെട്ടത്. മാസങ്ങളോളം ആസ്പത്രിയിൽ കഴിയേണ്ടി വന്നു. അവിടെനിന്ന് വീണ്ടും ജയിലിലേക്ക് മാറ്റി. ആക്രമണത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിരലുകളും മുറിഞ്ഞു പോയിരുന്നു. മുഖത്തും മുറിവുണ്ടായിരുന്നു. നീണ്ടകാലത്തോളം സംസാരിക്കാനും പ്രയാസമായിരുന്നു. ഏതായാലും അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവൻ സംരക്ഷിച്ചു.

1979 സെപ്തംബറിൽ റബ്ബയിൽ അടിസ്ഥാന രഹിതമായ ആരോപണത്തെ തുടർന്ന് ഹദ്റത്ത് ഖലീഫത്തുൽ മസീഹ് മാലിമി^(൯)നും മറ്റു ഭാരവാഹികൾക്കുമെതിരിൽ കേസെടുത്തു. അതിൽ റശീദ് അഹ്മദ് സാഹിബിന്റെ പേരുമുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു നീണ്ടകാലം കേസ് നടന്നു. റശീദ് സാഹിബിനും മറ്റു 3 ഭാരവാഹികൾക്കുമെതിരിൽ 1987-ൽ മറ്റൊരു പോലീസ് കേസുകൂടി റബ്ബ സ്റ്റേഷനിലുണ്ടായി. തൽഫലമായി വർഷങ്ങളോളം കോടതികൾ കയറിയിറങ്ങേണ്ടി വന്നു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകൾ അമത്തുസ്സബൂർ പറയുന്നു: പിതാവ് ജമാഅത്തായ നമസ്കാരത്തിൽ കൃത്യനിഷ്ഠയുള്ളയാളും മറ്റുള്ളവരുടെ അവകാശങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കുന്നയാളും മറ്റുള്ളവരുടെ പ്രയാസങ്ങളെ സ്വന്തം പ്രയാസമാണെന്ന് കരുതുന്നയാളുമായിരുന്നു. പലപ്പോഴും പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി മാത്രം തന്റെ അവകാശങ്ങൾ വിട്ടുകൊടുക്കുമായിരുന്നു. മകൾ തുടർന്നെഴുതുന്നു: ഉമ്മയുടെ വഹാത്തിനുശേഷം ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുക്കൽ താമസിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. മക്കളോടൊപ്പം അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുക്കലേത്തിയപ്പോൾ, എന്നെ ഉപദേശിച്ചു കൊണ്ട് പറഞ്ഞു: എന്റെ കൂടെ താമസിക്കുകയാണെങ്കിൽ മക്കളോടു പറയുക, നമസ്കാരം ജമാഅത്തായി അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിൽ കൃത്യനിഷ്ഠ പുലർത്തുകയും

ജമാഅത്തുപരമായ പരിപാടികളിൽ പങ്കെടുക്കുകയും വേണം. വൈകുന്നേരത്തിനുശേഷം വീടിനു പുറത്ത് പോകാൻ പാടില്ല. ജമാഅത്തിന്റെ ഭാരവാഹികൾ വിളിക്കുമ്പോൾ വിസമ്മതിക്കരുത്. മകൾ പറയുന്നു: ഈ തർബിയ്യത്തുകാരണം എനിക്ക് വളരെ നല്ല പ്രയോജനമാണ് ലഭിച്ചത്.

അല്ലാഹു പരേതനോടു കരുണയോടെയും പൊറുമയോടെയും വർത്തിക്കുമാറാകട്ടെ. പദവികളുയർത്തുമാറാകട്ടെ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മക്കൾക്കും അദ്ദേഹത്തിന്റെ നന്മകൾ തുടരാൻ തൗഹീഖ് നൽകുമാറാകട്ടെ.

അടുത്ത അനുസ്മരണം നാഇബ് നാളിർ ഉമുർ ആമ ചൗദ്ദരീ മുതീഉർറഹ്മാൻ സാഹിബിന്റേതാണ്. ഇദ്ദേഹം ചൗദ്ദരീ അലി അക്ബർ സാഹിബിന്റെ മകനാണ്. കഴിഞ്ഞ ദിവസം 79-ാമത്തെ വയസിൽ വഹാത്തായി. *ഇന്നാ ലില്ലാഹി വ ഇന്നാ ഇലയ്ഹി റാജിയുൻ.* ജന്മനാ അഹ്മദിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബത്തിൽ പിതാവ് അലി അക്ബർ സാഹിബ് മുഖേനയാണ് അഹ്മദിയ്യത്തെത്തിയത്. പിതാവിന് 1916-ൽ രണ്ടാം ഖിലാഫത്തു കാലത്ത് ബയ്അത്ത് ചെയ്യാനുള്ള തൗഹീഖ് ലഭിച്ചു. പാക്കിസ്താൻ രൂപീകരണത്തിനുശേഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവ് അലി അക്ബർ സാഹിബിന് നാഇബ് നാളിർ തൽഖീമായി സേവനം ചെയ്യാൻ തൗഹീഖ് ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ചൗദ്ദരീ മുതീഉർറഹ്മാൻ സാഹിബ് പ്രാഥമിക വിദ്യാഭ്യാസം ഖാദിയാനിലാണ് കരസ്ഥമാക്കിയത്. പാക്കിസ്താൻ രൂപീകരണത്തിനുശേഷം വിദ്യാഭ്യാസം പൂർത്തിയാക്കി വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പിൽ ചേർന്നു. റിട്ടയർമെന്റിനുശേഷം ജമാഅത്തുപരമായ സേവനങ്ങൾക്കു വേണ്ടി തന്നെ സമർപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. നാഇബ് നാളിർ ഉമുർ ആമ എന്ന നിലയിൽ 25-വർഷത്തിലധികകാലം അവസാന ശ്യാസം വരെയും ജമാഅത്തുപരമായ സേവനത്തിന് തൗഹീഖ് ലഭിച്ചു.

ചൗദ്ദരീ മുതീഉർറഹ്മാൻ സാഹിബ് നിരവധി നന്മകൾക്കുടമയായിരുന്നു. ചെറിയ പ്രായത്തിൽ തന്നെ വസ്ഥിയുത്ത് വ്യവസ്ഥിതിയിൽ ചേർന്നു. വസ്ഥിയുത്ത്തിന്റെ കണക്കുകൾ വളരെ കൃത്യമായി വെച്ചിരുന്നു. സമയനിഷ്ഠ പാലിച്ചിരുന്നു. ജമാഅത്തായ നമസ്കാരങ്ങളിൽ കൃത്യനിഷ്ഠയും ജമാഅത്തിന്റെ ചന്ദകൾ ആദ്യസമയത്തുതന്നെ കൊടുക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. വൈജ്ഞാനിക പരമായ താൽപര്യവും വളരെ പ്രകടമായിരുന്നു. ലളിതമായ സ്വഭാവത്തിനുമധ്യം എല്ലാവരുമായും സൗ

• ഹദീമുന്നബ്വി^(൯) •

മതം എളുപ്പമാണ്. മതത്തിൽ വളരെ കൂടുതൽ അധ്വാനിക്കുന്നെങ്കിൽ ഒരുവനേയും അത് ക്ഷീണിപ്പിക്കാതിരിക്കുന്നില്ല.
(ബു. 2:29)

RAHMAN SHAKEER & FAMILY
AHMADIYYA JAMA-ATH KARULAI, KERALA

• ഹദീമുന്നബ്വി^(൯) •

'നിങ്ങൾക്കു ചെയ്യുവാൻ കഴിവുള്ളതുമാത്രമേ നിങ്ങൾക്കു നിർബന്ധമായുള്ളൂ. അല്ലാഹുവാണെ സത്യം! അല്ലാഹു ക്ഷീണിക്കുന്നവനല്ല; പക്ഷേ, നിങ്ങൾ ക്ഷണിക്കുന്നു. ഒരുവൻ നിഷ്ഠയോടെ ചെയ്യുന്ന സ്ഥിതിയാണ് അവനേറ്റവും ഇഷ്ടമായത്.' (ബു. 2:31)

P. ABDUL AMEER
AHMADIYYA JAMA-ATH MANJERY, KERALA

ഹൃദ്യ ബന്ധമുള്ള ആളുമായിരുന്നു. എപ്പോഴെങ്കിലും ഏതെങ്കിലും ജോലിക്കാരനുമായി വല്ല അസാധാരണവുമുണ്ടായാൽ ഏറ്റവുമൊഴും രഞ്ജിപ്പിനുള്ള കൈകൊടുക്കുമായിരുന്നു. ഓഫീസ് സംബന്ധമായി അദ്ദേഹത്തെ ഏതു ജോലി ഏൽപ്പിച്ചാലും അത് എത്രയും വേഗം പൂർത്തിയാക്കിയിരുന്നു. ജോലികൾ പെന്റീംഗ് ആക്കുന്നത് തീരെ ഇഷ്ടമായിരുന്നില്ല. അവസാനം വരെയും അദ്ദേഹം തന്റെ ഈ സ്വഭാവം നിലനിറുത്തുകയുണ്ടായി. ഓഫീസ് ജോലികൾ പെന്റീംഗ് ആകാൻ അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല. മർഹും വിലാപത്തിനോടു പ്രതിബദ്ധതയും ജമാഅത്തുപരമായ വ്യവസ്ഥിതിയെ അനുസരിക്കാനും എപ്പോഴും ഉപദേശിക്കുമായിരുന്നു. തന്റെ അടുപ്പക്കാരോടും ഏക മക്കളോടും അവരുടെ മക്കളോടും വിലാപത്തിലാണ് സകല അനുഗ്രഹങ്ങളുമെന്ന് എപ്പോഴും പറഞ്ഞിരുന്നു.

ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യ ഏതാനും വർഷം മുമ്പേ വഹിതയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു മകൻ മാത്രമേ ഉള്ളൂ. അവരുടെ ഭർത്താവും മരണപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അവർ ഈ എല്ലാ ദുഃഖങ്ങളും വളരെ ക്ഷമയോടെ സഹിക്കുകയുണ്ടായി.

അല്ലാഹു മർഹുമിനോടു കരുണയോടെയും പൊരുമയോടെയും വർത്തിക്കുമാറാകട്ടെ. പദവികൾ ഉയർത്തുമാറാകട്ടെ. ഇദ്ദേഹം മുൻ യു.കെ സ്വർഗ്ഗ അൻസാറുല്ലാഹ് ചൗദ്ദരീ ഇൻജിനീയറിംഗ് സാഹിബിന്റെ പിതൃവ്യനാണ്.

അടുത്ത അനുസ്മരണം മൻജൂർ ബീഗം സാഹിബയുടെതാണ്. ഇവർ സർഗോദയിലെ മർഹും മർമൂദ് അഹ്മദ് ഭട്ടി സാഹിബിന്റെ ഭാര്യയാകുന്നു. കഴിഞ്ഞ ദിവസം വഹിതയായി. *ഇന്നാ ലില്ലാഹി വ ഇന്നാ ഇലയ്ഹി റാജിയുൻ.* ഇവർ ഹദ്റത്ത് മസീഹ് മൗളാദ്(അ)ന്റെ സ്വഹാബിയായ ഹദ്റത്ത് ചൗദ്ദരീ ഗുലാം ഹുസയ്ൻ സാഹിബിന്റെ മകന്റെ ഭാര്യയാണ്. ഇവരുടെ കുടുംബത്തിൽ പരേതയുടെ മുത്താപ്പ ചൗദ്ദരീ ഗുലാം നബി അലവി സാഹിബും എല്ലാപ്പ ചൗദ്ദരീ അത്മാ മുഹമ്മദ് അലവി സാഹിബും മുഖേനയാണ് അഹ്മദിയ്യത്തെത്തിയത്. ഈ രണ്ട് മഹാത്മാക്കളും ചീച്ചവത്നി എന്ന സ്ഥലത്ത് ഒരു സംവാദം കേട്ടതിനു ശേഷം ബയ്അത്ത് ചെയ്യുകയായിരുന്നു. മർഹുമയുടെ പിതാവ് ചൗദ്ദരീ മുഹമ്മദ് അബ്ദുല്ലാഹ് അലവി സാഹിബ് മൂന്ന് വർഷത്തെ പഠനത്തിനു ശേഷം 1935-ലാണ് അഹ്മദിയ്യത്ത് സ്വീകരിച്ചത്. അവരുടെ ഭർത്താവ് മർമൂദ് അഹ്മദ് ഭട്ടി സാഹിബിനും മകൻ താഹിർ മർമൂദ് ഭട്ടി സാഹിബിനും ദൈവമാർഗത്തിലെ തടവുകാരാകാൻ(അസീറാ

നെ രാഹെ മൗലാ) തൗഹീഖ് ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. മർഹുമയുടെ ഒരു സഹോദരൻ നസീർ അഹ്മദ് അലവി സാഹിബിനെ അഹ്മദിയ്യത്തിന്റെ പേരിൽ സിസ് പ്രവിശ്യയിൽ 1991-ൽ ശഹീദാക്കുകയുണ്ടായി. മർഹുമ മുസ്ലിമ ആയിരുന്നു.

സന്തപ്ത കുടുംബത്തിൽ മൂന്ന് പെൺ മക്കളും ഏഴ് ആൺമക്കളുമുണ്ട്. അവരുടെ ഒരു മകൻ ആബിദ് മർമൂദ് ഭട്ടി സാഹിബ് വാഖ്ഫെ സിന്ദഗിയും മുറബ്ബിയും ടൻസാനിയ ജാമിഅ അഹ്മദിയ്യാ പ്രിൻസിപ്പലും അവിടെ നാഇബ് അമീറുമാകുന്നു. ഫീൽഡിൽ ആയതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന് ജനാസയിൽ പങ്കെടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

അസ്ചെക്കിലെ മുൻ സ്വർഗ്ഗ ലജ്ന വയ്യാസാഹിബ പറയുന്നു: 15 വർഷം സ്വർഗ്ഗ ലജ്നയായി സേവനം ചെയ്യാൻ എനിക്ക് അവസരം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇക്കാലത്ത് ഞാൻ പരേതയിൽ നിരവധി നന്മകൾ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. നമസ്കാര നോമ്പുകാര്യങ്ങളിൽ കൃത്യനിഷ്ഠയും അഞ്ചുനേര നമസ്കാരങ്ങൾ വളരെ കൃത്യമായി അനുഷ്ഠിക്കുകയും മസ്ജിദിൽ സ്ത്രീകൾക്ക് പോകാൻ അനുമതി ഉണ്ടായിരുന്ന കാലമത്രയും കൃത്യമായി ജുമുഅക്കെത്തി ആദ്യ സ്വപ്നത്തിൽത്തന്നെ ഇരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഇപ്പോൾ അവിടെ ജുമുഅ നമസ്കരിക്കാനും ഈദ് നമസ്കരിക്കാനും സ്ത്രീകൾക്ക് മസ്ജിദിൽ പോകുന്നതിന് വിലക്കുണ്ട്. ഇപ്പോൾ സ്ത്രീകൾ, അസ്വസ്ഥതകൾ നീങ്ങി തങ്ങൾക്കെപ്പോഴാണ് മസ്ജിദിൽ പോകാൻ സാധിക്കുക എന്നോർത്ത് വീട്ടിൽ വിഷമിച്ച് കഴിയുകയാണ്. അവർക്കു വേണ്ടിയും ദുആ ചെയ്യുക. അല്ലാഹു പാക്കിസ്താനിലെ ആളുകൾക്കുമേൽ കരുണ ചൊരിയുമാറാകട്ടെ. ഇവർ എല്ലാ യോഗങ്ങളിലും പങ്കെടുത്തിരുന്നു. റമളാൻമാസത്തിൽ കൃത്യമായി ലജ്നയോടൊപ്പം തറാവീഹ് നമസ്കാരം മസ്ജിദിൽ വന്ന് അനുഷ്ഠിച്ചിരുന്നു. എപ്പോഴും തന്റെ മക്കളെയും അവരുടെ മക്കളെയും മസ്ജിദുമായി ബന്ധിപ്പിച്ച് നിറുത്തിയിരുന്നു. മക്കൾക്ക് നല്ല തർബിയ്യത്തും നൽകിയിരുന്നു. എപ്പോഴും മക്കളെ ജമാഅത്തുപരമായ സേവനവുമായി ബന്ധിപ്പിച്ച് നിറുത്തുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

അവരുടെ മകൻ ഖയ്സർ മർമൂദ് ഭട്ടി സാഹിബ് എഴുതുന്നു: പരേത എപ്പോഴും ചന്ദകൾ തന്റെ പോക്കറ്റ് മണിയിൽനിന്നാണ് നൽകിയിരുന്നത്. വസ്വിയ്യത്തിന്റെ ചന്ദയും താൻ സ്വരൂക്കൂട്ടിയ തുകയിൽ നിന്നുതന്നെ കൊടുക്കുമായിരുന്നു. ഞങ്ങൾ ചന്ദ ഹിസ്സ ജാഇദാദ് കൊടുക്കാമെന്ന് നിർബന്ധിച്ച് പറഞ്ഞിരുന്നെങ്കിലും അവർ അത് പൂർണ്ണമായും നിരസിക്കുകയും ഞാനെന്റെ റബ്ബിന്റെ മാർഗത്തിൽ വസ്വിയ്യത്ത്

ചെയ്തതാണെന്നും അതു കൊടുക്കേണ്ടത് തന്റെ കടമയാണെന്നും പറഞ്ഞിരുന്നു. ദീനീ കാര്യങ്ങളിൽ ആത്മാഭിമാനവും സഹായവും ചെയ്തിരുന്നു. 1989-ൽ ഗ്രാമത്തിൽ ജമാഅത്തിന്റെ അവസ്ഥ ഏറെ ദുഷ്കരമായി. ശത്രുക്കൾ അഹ്മദി വീടുകൾക്ക് തീയിടാനും മസ്ജിദ് പിടിച്ചെടുക്കാനും ആഗ്രഹിച്ചു. അന്ന് അവർ ഭർത്താവിനോടും മക്കളോടും പറഞ്ഞു: നിങ്ങളെല്ലാവരും മസ്ജിദിൽ പോയ്ക്കൊള്ളുക, ഞാൻ ഒറ്റക്ക് വീട് സംരക്ഷിച്ചുകൊള്ളാം. അന്ന് അവരുടെ പിതാവ്, ഭർത്താവ്, മക്കൾ തുടങ്ങിയവരെയെല്ലാം പോലീസ് അറസ്റ്റു ചെയ്തു കൊണ്ടുപോയി. പറയപ്പെട്ട പ്രശ്നങ്ങളൊന്നും ഉണ്ടായില്ല. മകൻ പറയുന്നു: അവർ രാത്രി മുഴുവൻ അല്ലാഹുവേ, എന്റെ ഭർത്താവിനെയും മക്കളെയും സ്നേഹ്യത്തോടുകൂടി ജമാഅത്തിൽ ഉറപ്പിച്ചു നിറുത്തേണമേ എന്ന് കരഞ്ഞു കരഞ്ഞു ദുആ ചെയ്തു കൊണ്ടിരുന്നു.

അല്ലാഹു അവരോടു കരുണയോടും പൊരുമയോടുംകൂടി പെരുമാറാകട്ടെ. അവരുടെ മക്കൾക്കും അവരുടെ നന്മകൾ തുടരാൻ തൗഹീഖ് നൽകുമാറാകട്ടെ.

അടുത്ത അനുസ്മരണം മാസ്റ്റർ സ ആദത്ത് അഹ്മദ് അൾറഹ് സാഹിബിന്റെതാണ്. ഇദ്ദേഹം ഹദ്റത്ത് ഖലീഫത്തുൽ മസീഹ് ഫാനി(അ)യുടെ ബോധിഗാർഡായിരുന്ന ഖുശീ മുഹമ്മദ് സാഹിബിന്റെ മകനാണ്. കഴിഞ്ഞ ദിവസം 84-ാമത്തെ വയസിൽ വഹിതയായി. *ഇന്നാ ലില്ലാഹി വ ഇന്നാ ഇലയ്ഹി റാജിയുൻ.* സന്തപ്ത കുടുംബത്തിൽ ഭാര്യയ്ക്കുപുറമെ മൂന്ന് ആൺമക്കളും മൂന്ന് പെൺമക്കളുമുണ്ട്. ഒരു മകൻ ഉമ്മാൻ അഹ്മദ് താലി അ് സാഹിബ് സിയറാലിയോണിൽ മുറബ്ബിയാണ്. ഫീൽഡിൽ ആയിരുന്നതുകൊണ്ട് ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനാസയിൽ പങ്കെടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

മുറബ്ബി ഉമ്മാൻ അഹ്മദ് സാഹിബ് എഴുതുന്നു: പിതാവ് അധ്യാപകനായിരുന്നു. 1963-ൽ ഹദ്റത്ത് മുസ്ലിഹ് മൗളാദിന്റെ(അ) ആഹ്വാനത്തിനു ലബ്ബയ്ക്ക് പറഞ്ഞുകൊണ്ട് സിന്ധിലെ ബശീറാബാദിലേക്ക് ഹിജ്റത്ത് ചെയ്ത് വന്നു. ഇവിടെ തൽലീമുൽ ഇസ്ലാം സ്കൂളിൽ അറബി പഠിപ്പിക്കാൻ നിയോഗിക്കപ്പെട്ടു. സിന്ധിലെ ബശീറാബാദിലേക്ക് ഹിജ്റത്ത് ചെയ്യുന്നതിനു മുമ്പേ ദാറുൽറഹ്മത്ത് ഗർബിയിലാണ് താമസിച്ചിരുന്നത്. ഇദ്ദേഹത്തിന് ഹദ്റത്ത് മൗലാനാ ഗുലാം റസൂൽ സാഹിബ് രാജകിയുമായി നല്ല സ്നേഹബന്ധമായിരുന്നു. പറയുന്നു: മൗലാനാ രാജകി സാഹിബ്

ശേഷം പേജ് 11 ൽ

ഹദീമുന്നബ്വി(സ)

‘അല്ലാഹുവിനോടും അവന്റെ ദൂതനോടും മുസ്ലിം നേതാക്കന്മാരോടും പൊതുവെ മുസ്ലിം ജനതയോടും ഉള്ള വിശ്വാസമാകുന്നു മതം.’
(ബു. 2:42)

PROF.M.K.ABDUL KAREEM AND FAMILY
 KARULAI, MALAPPURAM

ഹദീമുന്നബ്വി(സ)

‘വിജ്ഞാനമുള്ള വാക്ക് വിശ്വാസിയുടെ കളഞ്ഞുപോയ സ്വത്താണ്. അതിനാൽ അതെവിടെ കണ്ടാലും അതിന്മേൽ അവന് കൂടുതൽ അവകാശമുണ്ട്.’ (തിർമുദി, 39:19)

E.H.NAJEEB AND FAMILY
 KAKKANAD, ERNAKULAM

ചേമ്പര

മുഹമ്മദുനബി(സ) മനുശാസ്ത്ര വിദഗ്ദ്ധനെന്ന നിലയിൽ - ഹദ്റത്ത് മിർസാ ബശീർ അഹ്മദ് സാഹിബ് എം.എ. (6)

(വിവർത്തനം: മുഹമ്മദു ഇസ്മായിൽ, ആലപ്പുഴ)

ലോകത്ത് ഒട്ടനവധി മനുശാസ്ത്ര വിദഗ്ദ്ധർ കഴിഞ്ഞു കടന്നിട്ടുണ്ട്. ഇക്കാലത്ത് ഈ ശാസ്ത്രം പ്രത്യേകമായും വളരെ അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. പക്ഷേ, ചിന്തിച്ചുനോക്കുന്നതായാൽ ഈ ശാസ്ത്രത്തിന്റെ പണ്ഡിതരെന്ന് പറയപ്പെടുന്ന ഭൂരിഭാഗമാളുകളുടേയും അറിവ് സാങ്കേതികത്വങ്ങളിൽ മാത്രം പരിമിതമാണെന്ന് കാണാം. സാങ്കേതികത്വങ്ങളുടെ ശാസ്ത്രത്തിനു മുകളിൽ കടന്ന് ആരെങ്കിലും യഥാർത്ഥ അറിവുവരെ എത്തിയാലും അതുകേവലം ആ വിദ്യയുടെ ഉത്തമപരമായ ഭാഗംവരെ പരിമിതമായിരിക്കും. അതിന്റെ കർമ്മപരമായ ഭാഗം- അതാണ് യഥാർത്ഥ ലക്ഷ്യമായിട്ടുള്ളത്- ആ വിദ്യയുടെ ഭൂരിഭാഗവും വിദഗ്ദ്ധർക്ക് അപ്രാപ്യമായിരിക്കുന്നു. അത് മനുശാസ്ത്രത്തിൽമാത്രം ക്ലിപ്തമാക്കപ്പെട്ടതല്ല. ലോകത്തിലെ ധാരാളം അറിവുകൾ ഇതേ അപജയത്തിന്റെ അവസ്ഥയിൽ കാണാവുന്നതാണ്. അതായത് ജനങ്ങളുടെ അറിവ് സാങ്കേതികത്വങ്ങളുടെ പരിധിക്കപ്പുറം കടന്നുപോകുന്നില്ല. ഏതു രീതികളിൽ അവർ മുന്നോട്ടു പോയാൽതന്നെയും അത് ഉത്തമപരമായ വശംവരെ മാത്രം പരിമിതമായിരിക്കും. അറിവുകളുടെ കർമ്മപരമായ ഉപയോഗംവരെ എത്തുന്നത് വളരെ കുറച്ചുപേർ മാത്രമാണ്. തർക്കശാസ്ത്രത്തെ നോക്കുക. അവിടെ ആയിരക്കണക്കിന് ലക്ഷക്കണക്കിന് ആളുകളെ ഈ ശാസ്ത്രത്തിന്റെ വിദഗ്ദ്ധരായി കാണാം. എന്നാൽ, അവരുടെ അറിവ് സാങ്കേതികത്വങ്ങളിൽനിന്ന് മുന്നോട്ടു പോകുന്നില്ല. അവരുടെ പ്രിയപ്പെട്ട ആയുസ്സ് സാങ്കേതികത്വങ്ങൾ മനുഷ്യാംമാക്കുന്നതിൽമാത്രം ചെലവഴിക്കപ്പെടുന്നു. എതിർ വിസ്താരത്തിന്റേയും മാറ്റത്തിന്റേയും ശരിയായ നൈപുണ്യം ഉണ്ടാകുകയെന്നുള്ള ആ അറിവിന്റെ യഥാർത്ഥ ഉദ്ദേശ്യത്തിൽനിന്ന് ഭൂരിഭാഗമാളുകളും പിന്തള്ളപ്പെട്ടുപോകുകയാണ്. എന്നല്ല ചില നേരങ്ങളിൽ തർക്കശാസ്ത്രത്തിന്റെ ആളുകൾ തങ്ങളുടെ തെളിവുകളിൽ കൂടുതൽ ബുദ്ധിശൂന്യവും നിസ്സാരമായി കാണപ്പെടുന്നു. കാരണം സാങ്കേതികത്വങ്ങളുടെ പ്രതിസന്ധി അവർക്ക് യഥാർത്ഥ്യംവരെ എത്തുന്നതിനുള്ള വഴിയിൽ തടസ്സമായിത്തീരുന്നു. പക്ഷേ, സാധാരണക്കാരെ അപേക്ഷിച്ച് പ്രവാചകന്മാരുടെ അവസ്ഥകളിൽ ദൃഷ്ടി പായിക്കുന്നതായാൽ ഈ വ്യത്യാസം വ്യക്തമായ രീതിയിൽ, അവരുടെ പ്രസ്തുത അറിവുകൾ യഥാർത്ഥ്യത്തിലധിഷ്ഠിതമാണെന്ന് കാണാൻ കഴിയും. എന്നല്ല ഭൗതികമായ അറിവുകളുടെ കുറവു കാരണത്താൽ അവർ ചില നേരങ്ങളിൽ അറിവുകളുടെ സാങ്കേതികത്വങ്ങളിൽ പരിചയമുള്ളവരാകുകയില്ല. എന്നാൽ, അവരുടെ പ്രവർത്തനമണ്ഡലവുമായി ബന്ധം വെക്കുന്ന എല്ലാ അറിവിന്റേയും യഥാർത്ഥ ഉദ്ദേശ്യവും തേട്ടവും അല്ലെങ്കിൽ മറ്റുവാക്കുകളിൽ ആ അറിവിന്റെ മജ്ജയേയും ശ്രേഷ്ഠതയേയും കുറിച്ച് അവർക്ക് പൂർണ്ണമായ അറിവുണ്ടായിരിക്കുകയും ചെയ്യും. അവരെക്കാളുപരി ആർക്കും അത്തരം അറിവിന്റെ പാണ്ഡിത്യം കിട്ടുകയില്ല.

നബിമാരും മനുശാസ്ത്രവും

മനുഷ്യന്റെ മാനസികമായ പ്രതികരണങ്ങളുടെ അറിവും നബിമാരുടെ പ്രത്യേകമാക്കപ്പെട്ട അറിവുകളുടെ ഭാഗവുമാണ് മനുശാസ്ത്രവും. കാരണം തർബിയത്തി(വിദ്വനലക്തി സംസ്കരിക്കുക)ന്റേയും ഇസ്ലാഹി(പരിഷ്കരിക്കൽ)ന്റേയും പ്രവൃത്തിയു

മായി ഈ അറിവിന് പ്രത്യേക ബന്ധമുണ്ട്. എന്നല്ല സത്യം പറഞ്ഞാൽ ശരീഅത്തിന്റെ അടിത്തറയിൽ അധികവും ഇതേ അറിവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് സ്ഥാപിതമാകുന്നത്. പക്ഷേ, വിശുദ്ധ ബുർആൻ നമ്മളോടു പറയുന്നതുപോലെ അവസ്ഥകളിൽനിന്ന് അതുതന്നെയാണ് പ്രകടമാകുന്നത്, നബിമാർക്കും പദവികളുണ്ട്. എത്തരത്തിലുള്ള ജോലികളാണോ ഓരോ നബിയുടേയും ചുമതലയിൽ വരുന്നത് അതനുസരിച്ച് അയാൾക്ക് അല്ലാഹുവിൽനിന്ന് കഴിവുകൾ നൽകപ്പെടുകയും അറിവുകളുടെ കവാടങ്ങൾ തുറക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു.

നബി(സ)തിരുമേനിയും മനുശാസ്ത്രവും

നമ്മുടെ നബി(സ)തിരുമേനി ഖത്തമുനബിയായിരുന്നു. കഴിഞ്ഞു കടന്ന നബിമാർക്കു വിദഗ്ദ്ധമായി അവിടന്ന് മുഴു ലോകത്തിന്റേയും പരിഷ്കരണത്തിന് നിയമിക്കപ്പെട്ടു. അവിടത്തെ സന്ദേശം എല്ലാ കുറുത്തവന്റേയും വെളുത്തവന്റേയും പേരിലായിരുന്നു. അവിടത്തെ ന്യായപ്രമാണം എല്ലാ ജനതയ്ക്കും എക്കാലത്തേക്കുംവേണ്ടി അയക്കപ്പെട്ടതായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് സ്വാഭാവികമായും അതിനുള്ളിൽ ശക്തികളും നിക്ഷേപിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ആ മഹാത്മാവിന് പ്രദാനം ചെയ്യപ്പെട്ട അറിവുകൾ ആ മഹത്തായ ജോലി നിർവഹിക്കുന്നതിന് അത്യാവശ്യമായിരുന്നു. അതിൽ ഒരു നബിക്കും അപമാനമില്ല. മറ്റു നബിമാരിൽ ആർക്കും ആ മഹാത്മാവിന് നൽകപ്പെട്ട അറിവുകൾ നൽകപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. അവിടന്ന് ഏതൊരു ശക്തികളുമായാണോ വന്നത് അത് മറ്റാരും കൊണ്ടുവന്നിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ടാണ് അവിടന്ന് പറഞ്ഞത് അന സയ്യിദു വലദി ആദമ വലാ ഫഖ്റ ഞാൻ ആദം സന്തികളുടെ നേതാവകുന്നു; എന്നാൽ, അക്കാരണത്താൽ ഞാനെന്റെ ആത്മാവിൽ അഹങ്കാരമൊന്നും കാണുന്നില്ല. നബി(സ)തിരുമേനിയായാണെങ്കിൽ ദൈവദൂതന്മാരിൽ അതിശ്രേഷ്ഠനായിരുന്നു. അപ്പോൾ തീർച്ചയായും മനുശാസ്ത്രത്തിലും- പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ നിർബന്ധ കടമകളോടൊപ്പം അതിരേണ്ടതും പസ്-പരപുരിതങ്ങൾ എന്ന നിലയിൽ അവിടന്ന് ഏറ്റവും ഒന്നാമനും ഏറ്റവും മുന്നിലും ആകേണ്ടത് അത്യാവശ്യമായിരുന്നു. യഥാർത്ഥത്തിൽ അങ്ങനെയൊന്നായിരുന്നുവെന്ന് നമ്മൾ കാണുന്നു. കാരണം നബി(സ)തിരുമേനിയെക്കൊണ്ട് അല്ലാഹു തർബിയത്തിന്റേയും ഇസ്ലാഹിന്റേയും മഹത്തായതും അദ്വിതീയവുമായ ജോലി ചെയ്യിക്കണമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഒരു മുന്തിയ സ്പോണ്ഡിന്റെ ക്ഷണം വെള്ളത്തിൽ മുക്കിയെടുത്തതിനുശേഷം എപ്രകാരം വെള്ളം നിറഞ്ഞതായിരിക്കുമോ അതേപ്രകാരം ഈ ശാസ്ത്രം ആ മഹാത്മാവിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ഒരു പ്രകൃത്യമുള്ള അറുവി എന്ന നിലയിൽ ഈ ശാസ്ത്രത്തിന്റെ ശാശ്വതമായ സത്യസാക്ഷ്യങ്ങൾ ഈ മഹാത്മാവിൽനിന്ന് അണപൊട്ടി ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

എന്നെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഈ പ്രസ്ഥാനമായ ലേഖനത്തിൽ ഈ വിഷയത്തിന്റെ എല്ലാ വശങ്ങളും വിവരിക്കാനിടമില്ല. എന്നല്ല ഏതെങ്കിലും ഒരു വശംതന്നെ വിശദമായി വിവരിക്കാൻ പറ്റുകയില്ല. അതുകൊണ്ട് ഞാനിവിടെ വളരെ സംക്ഷിപ്തമായി കേവലം കുറച്ചു ഉദാഹരണങ്ങൾ അവിടത്തെ 'സംസാരത്തിൽ' നിന്നുള്ള വിവരിക്കുന്നതാണ്. ഇതിൽനിന്ന് എങ്ങനെയെന്ന് അവിടത്തെ ഓരോ കാര്യവും മനുശാസ്ത്രത്തിന്റെ ശാശ്വതമായ നിയമ

ത്തിന്റെ അച്ചിൽ വാർത്തെടുത്ത് പുറത്തുവരുന്നതെന്ന് അറിയാൻ കഴിയും. കൂടുതൽ സംക്ഷിപ്തമാക്കണം എന്ന വിചാരത്തോടെ ഞാൻ അവിടത്തെ നിത്യനയുണ്ടാകുന്ന സംസാരത്തിൽനിന്ന് അനൈച്ഛികമായി പുറപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഭാഗം മാത്രം എടുക്കുകയാണ്.

നബി(സ)തിരുമേനിയുടെ സംസാരത്തിന്റെ ശ്രേഷ്ഠത

ഞാൻ പറഞ്ഞു കഴിഞ്ഞതാണ്, സാധാരണദാഷയിൽ മനുശാസ്ത്രമെന്ന് പറയുന്നത് മാനസികമായ വ്യാഖ്യാനത്തിന്റേയും അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രവൃത്തിയുടേയും പേരാണ്. ഈ ശാസ്ത്രത്തിൽ മാനസികമായ പ്രതികരണംകൊണ്ടാണ് ചർച്ച ചെയ്യുന്നത്. മനുഷ്യൻ എങ്ങനെയെന്ന് തന്റെ ചുറ്റുപാടുകളിൽനിന്ന് സ്വാധീനം സ്വീകരിക്കുന്നതെന്ന് പറയുകയും ചെയ്യുന്നു. അവന്റെ ചിന്താഗതികളുടെ മുൻവശം എങ്ങനെ, ഏതു നിയമങ്ങൾക്കു വിധേയമായി ചലിക്കുന്നു തുടങ്ങിയവ. നബി(സ)തിരുമേനിയുടെ സംസാരത്തിലുണ്ടായിരുന്ന ശ്രേഷ്ഠത സംബോധനചെയ്യപ്പെടുന്നവർ വ്യക്തിയോ സംഘമോ ആരായാലും അവരുടെ മാനസികമായ അവസ്ഥയെ പൂർണ്ണമായും പരിഗണിച്ചുകൊണ്ടുള്ളതായിരുന്നു എന്നതാണ്. ഏതെങ്കിലും വ്യക്തിയുടേയോ സംഘത്തിന്റേയോ ചിന്താഗതികളുടെ പരിഷ്കരണത്തിന് ഇത് ഉത്തമമായ മാർഗം ആകാവുന്നതാണ്. അതനുസരിച്ചായിരുന്നു അവിടത്തെ അനുഗൃഹീതമായ സംസാരം. അതുകൊണ്ട് അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രത്യേകമായ ഇംഗിതം മറ്റൊന്ന് ഉണ്ടായാലൊഴികെ അവിടത്തെ ഓരോ സംസാരവും ഒരു ഇരുമ്പാണിപോലെ ശ്രോതാവിന്റെ മനസ്സിൽ തറച്ചു കയറുമായിരുന്നു. അവിടന്ന് സംബോധനചെയ്യപ്പെടുന്നവന്റെ ചിന്താഗതികളുടെ ഒഴുക്ക് തെറ്റായ വഴിയിലേക്ക് പോകുന്നതു കണ്ടാ അല്ലെങ്കിൽ അവൻ തെറ്റായ വഴിയിൽ പതിക്കാൻ സാധ്യതയുണ്ടെന്ന് മനസ്സിലാക്കിയോ ക്ഷണത്തിൽ ശ്രോതാവിന്റെ മാനസികമായ ഒഴുക്കിനെ വിച്ഛേദിച്ച് അതിന്റെ ദിശമാറ്റുന്ന കാര്യം പറയുമായിരുന്നു. അവിടത്തെ ജീവിതത്തിൽ അത്തരം ഉദാഹരണങ്ങൾ ആയിരക്കണക്കിന് ലഭിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ, ഞാനിവിടെ മാത്രം എന്ന നിലയിൽ അല്പം ചിലത് മാത്രം പറഞ്ഞ് വിരമിക്കുകയാണ്.

ബദ്ർ യുദ്ധാവസരത്തിലെ മാതൃക

ബദ്ർ യുദ്ധാവസരത്തിൽ മുസ്ലിം സൈന്യം മുന്തിയെടുത്തുവന്നില്ല, എന്നല്ല ഭൂരിഭാഗം മുസ്ലിമിങ്ങൾക്കും അവിശ്വാസികളുടെ ഒരു ശക്തമായ സൈന്യം മക്കയിൽനിന്ന് പുറപ്പെട്ടുവരുന്നുവെന്നുള്ള വിവരമില്ലായിരുന്നു. കച്ചവടസംഘത്തെ നേരിടേണ്ടിവരുമെന്ന വിചാരത്തോടൊത്ത് അവർ വീട്ടിൽനിന്ന് പുറപ്പെട്ടതാണ്- ആ നേരത്ത് ചില സ്വഹാബത്ത് മക്കയിലെ അവിശ്വാസികളുടെ ഒരു പട്ടാളക്കാരനെ ഒരു അറുവിക്കരയിൽനിന്ന് പിടിച്ചുകൊണ്ടുവന്ന് നബി(സ)തിരുമേനിയുടെ സന്നിധിയിൽ ഹാജരാക്കി. നബി(സ)തിരുമേനി അയാളോടു അവിശ്വാസികളുടെ സൈന്യത്തെ സംബന്ധിച്ച് ചില കാര്യങ്ങൾ ചോദിച്ചു. പിന്നീട് മക്കയിലെ നേതാക്കന്മാരിൽ ആരൊക്കെയാണ് കൂടെയുള്ളതെന്ന് ചോദിച്ചു. അയാൾ പറഞ്ഞു: ഉത്ബ, ശെയ്ബ, ഉമയ്യ, നജ്ദ് ബിൻ ഹാരിഥ്, ഉഖ്ബ, അബൂജഹ്ൽ,

അബൂൽബഖ്ത്തരി, ഹക്കീം ബീൻ ഹസാം തുടങ്ങിയവരെല്ലാം കൂടെയുണ്ട്. ഇവർ വുറയ്ക്കി ഗോത്രത്തിന്റെ ഊടുംപാവുമായിരുന്നു. അങ്ങേയറ്റം ധീരരും ഹൈൽവാന്മാരായ സേനാധിപരായി മനസ്സിലാക്കപ്പെട്ടവരുമായിരുന്നു. അവരുടെ പേരുകളും മക്കയിലെ മുഴുവൻ പ്രസിദ്ധരായവരും മുസ്ലിമിങ്ങളെ ഉന്മൂലനം ചെയ്യാൻ പുറപ്പെട്ടുവരുന്നുവെന്ന് മനസ്സിലാക്കിയും ദുർബലരായ ചില സ്വഹാബിമാർ പരിഭ്രമിച്ചു. നബി(ﷺ)തിരുമേനി അവരെ ദുഷ്ടി ഉയർത്തി നോക്കി, അനൈച്ഛികമായി പറഞ്ഞു: **ഹാദിഹീ മക്കത്തു വദ് അൽഖത്ത ഇലയ്ക്കും അഹ്ലാദ കബദിഹാ** എടുത്തുകൊള്ളുക! മക്ക നിങ്ങളുടെ മുസ്ലിമി തങ്ങളുടെ കരളിന്റെമൂല എടുത്തു വെച്ചിരിക്കുന്നു. അതായത് നിങ്ങൾ സന്തോഷിക്കുക! അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്കു വേണ്ടി ഇത്ര വലിയ ഇരയെ ഒരുമിച്ചു കൂട്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇതുകേട്ടതോടെ സ്വഹാബത്തിന്റെ ചിന്താഗതികളുടെ ഒഴുക്കിന്റെ ഗതി ക്ഷണത്തിൽ മാറി. ഇതൊരു പരിഭ്രമിക്കേണ്ട അവസരമല്ലെന്നും പ്രത്യുത അല്ലാഹു തന്റെ വാഗ്ദാനങ്ങളനുസരിച്ച് ആ അവിശ്വാസികളുടെ നേതാക്കന്മാരെ തങ്ങളുടെ കൈയാൽ നശിപ്പിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഒരുമിച്ചു കൂട്ടിയിരിക്കുകയാണെന്നും അവർ മനസ്സിലാക്കി. ഇപ്രകാരം ദുർബലരായ മുസ്ലിമിങ്ങളെ പ്രയാസങ്ങൾക്കും ഭയത്തിനും കാരണമാകുമായിരുന്ന ആ വിവരം നബി(ﷺ)തിരുമേനിയുടെ ഒരു അനൈച്ഛികമായ കാര്യംകൊണ്ട് അവരുടെ സന്തോഷത്തിനും അവരെ ശക്തിപ്പെടുത്താനും നിമിത്തമായി. നബി(ﷺ)തിരുമേനി ഈ വാക്യം എന്തെങ്കിലും ചിന്തയുടേയോ ആലോചനയുടേയോ ഫലമായല്ല പറഞ്ഞത്. പ്രത്യുത അവിടെ അവിടന്ന് മക്കയിലെ പട്ടാളക്കാരുടെ വായിൽനിന്ന് ഈ വാക്കുകൾ കേൾക്കുകയും സ്വഹാബത്തിന്റെ മുഖങ്ങളിൽ ദുഷ്ടി പായിച്ച് പരിഭ്രമം അവരുടെ മുഖത്ത് നിഴലിക്കുന്നതായി കാണുകയും ചെയ്തപ്പോൾ അനൈച്ഛികമായ നിലയിൽ ഇവിടെ ഒരു അമ്പ് അതിന്റെ വില്ലിന്റെ ഞാണിൽനിന്ന് പുറപ്പെടുന്നതുപോലെ അവിടത്തെ വായിൽനിന്ന് ഈ വാക്കുകൾ പുറത്തുവരികയായിരുന്നു. ഈ സംസാരത്തിന്റെ ഫലമായി മുസ്ലിമിങ്ങളുടെ ചിന്താഗതികളുടെ ഒഴുക്ക് ക്ഷണത്തിൽ ഗതിമാറ്റി.

മക്ക വിജയാവസരത്തിലെ മാതൃക

മക്ക വിജയാവസരത്തിൽ നബി(ﷺ)തിരുമേനി മക്കയിലെ നേതാവായ അബൂസുഫ്യാന്റെ അനുഭാവവും സമ്മതിച്ചിരുന്നു. അയാളോടു നബി(ﷺ)തിരുമേനി ചില വാഗ്ദാനങ്ങളും ചെയ്തിരുന്നു. മുസ്ലിം സൈന്യം മാർച്ചു ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കെ അബൂസുഫ്യാൻ ഒരു ഉയർന്ന സ്ഥലത്ത് ഇരുന്ന് സൈന്യവ്യൂഹത്തെ വീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. അപ്പോൾ അൻസ്വാറിന്റെ ഒരു സേനാനായകനായ സഅദ് ബീൻ ഉബാദ, അബൂ സുഫ്യാനെ കണ്ടു. ബലം പ്രയോഗിച്ച് മക്കയിൽ പ്രവേശിക്കുവാൻ തങ്ങൾ അനുവദിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നുവെന്നും ഇന്ന് വുറയ്ക്കികൾ എളിമയിലാകാൻ പോകുന്നുവെന്നും സഅദ് ആ അവസരത്തിൽ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു. ഉടനെ അബൂസുഫ്യാൻ നബി(ﷺ)തിരുമേനിയുടെ അടുത്തു വന്ന് പറഞ്ഞു: 'സഅദ് പറഞ്ഞതെന്താണെന്ന് അങ്ങ് കേട്ടില്ലേ? ഇന്ന് മക്കയുടെ നിന്ദാ ദിവസമാണെന്ന് സഅദ് പറയുന്നു.'

നബി(ﷺ)തിരുമേനി പറഞ്ഞു: 'സഅദ് പറഞ്ഞത് തികച്ചും തെറ്റാണ്. ഇന്ന് നിന്ദയുടെ ദിനമല്ല. ഇന്ന് മക്കയുടെ വന്ദനത്തിന്റെ ദിനമാണ്. സഅദ്നിൽനിന്ന് പതാക വാങ്ങി അദ്ദേഹത്തിന്റെ മക്കനെ ഏല്പിച്ചു.'

ഇതൊരു അനൈച്ഛികമായ സംസാരമായിരുന്നു. എന്നാൽ, നോക്കുകയാണെങ്കിൽ അതിൽ

മനഃശാസ്ത്രത്തിന്റെ എത്രയോ ശാശ്വതമായ സത്യസാക്ഷ്യങ്ങൾ മറഞ്ഞിരിക്കുന്നതാണെന്ന് കാണാം. ഒന്നാമത്തെ കാര്യം ഇതാണ്: 'മക്കക്കാരുടെ നിന്ദ' എന്ന വാക്യത്തിൽ, നബി(ﷺ)തിരുമേനി മക്കയിൽ പ്രവേശിക്കുകയാണെങ്കിൽ അത് മക്കക്കാരുടെ നിന്ദയായിരിക്കുമെന്ന് മനസ്സിലാക്കുമായിരുന്നു എന്നാണ്. വാസ്തവത്തിൽ നബി(ﷺ)തിരുമേനി വിജയിക്കുകയാണെങ്കിലും അത് നബി(ﷺ)തിരുമേനിയുടെ കൊടിക്കീഴിൽ വരുമ്പോൾ അത് മക്കയുടെ വന്ദനമായിരിക്കും. പിന്നീട് മക്കയുടെ സ്ഥാനം എങ്ങനെയുള്ളതാണെന്നാൽ അതിനെ ഒരു അവസ്ഥയിലും നിന്ദയുമായി ചേർത്ത് പറയാൻ സാധിക്കുകയില്ല. രണ്ടാമത്തേത് സഅദ്വിന്റെ വാക്യത്തിൽനിന്നും ആ വാക്യം പറയുന്ന രീതിയിൽനിന്നും മുസ്ലിമിങ്ങളുടെ മനസ്സിൽ അബൂ സുഫ്യാനെ സംബന്ധിച്ച് അവഹേളനത്തിന്റെ വികാരങ്ങൾ ഉണ്ടാകുമായിരുന്നു. എന്നാൽ, നബി(ﷺ)തിരുമേനിയുടെ ഇച്ഛ അയാൾക്ക് ധൈര്യം പകരുക എന്നതായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് അവിടന്ന് പെട്ടെന്നുതന്നെ അബൂ സുഫ്യാന്റെ പരാതിയിൽ സഅദ്വിന് മുന്നറിയിപ്പ് നല്കി. മുസ്ലിമിങ്ങളുടെ ചിന്താഗതികളെ തെറ്റായ വഴിയിൽ പതിക്കുന്നതിൽനിന്ന് തടഞ്ഞു. മൂന്നാമത്തേത് സഅദ്വിന്റെ വായിൽനിന്ന് അനിയന്ത്രിതമായാണ് ഈ വാക്യം പുറപ്പെട്ടതെന്നും മനഃശാസ്ത്രമല്ലെന്നും പിന്നെ അദ്ദേഹം തന്റെ ഗോത്രത്തിന്റെ നേതാവാണ് ചിന്തിച്ച് അദ്ദേഹത്തിന് കഴിവതും അവഹേളനം തോന്നരുതെന്ന് കണ്ട് മറ്റുള്ളവർക്ക് കുറ്റപ്പെടുത്താനുള്ള അവസരം ഉണ്ടാകാതിരിക്കുന്നതിനും സഅദ്വിനെ ആശ്വസപ്പെടുത്തിയതിനും വേണ്ടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈയിൽനിന്ന് പതാക വാങ്ങാൻ കല്പിക്കുകയും എന്നാൽ, അതിനൊടൊപ്പംതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകന് പതാക കൈമാറാനും കല്പിച്ചു. ചിന്തിക്കുക! നബി(ﷺ)തിരുമേനിയുടെ വായിൽനിന്ന് പുറപ്പെട്ട ഈ അനൈച്ഛിക പ്രസ്ഥമായ വാക്കുകളിൽ അവിടത്തെ ദുഷ്ടി എവിടെന്ന് എവിടവരെയെത്തി! ഒറ്റനിമിഷത്തിൽ അവിടത്തെ(ﷺ) വാക്കുകൾ നഷ്ടമുണ്ടാക്കാവുന്ന മാനിസികമായ വാതിലുകളെല്ലാം അടയ്ക്കുകയും ഫലപ്രദമായ പല വാതിലുകൾ തുറക്കുകയും ചെയ്തു.

ഹുനയ്ൻ യുദ്ധാവസരത്തിലെ മാതൃക

ഹുനയ്ൻ യുദ്ധത്തിനുശേഷം യുദ്ധമുതലുകളുടെ വിതരണപ്രശ്നമുണ്ടായപ്പോൾ നബി(ﷺ)തിരുമേനി മക്കക്കാരുടെ മനസ്സിലാക്കുക എന്ന ചിന്തയോടെ അവർക്ക് കൂടുതൽ ഭാഗം നല്കി. ആവേശഭരിതരും ചിന്താശക്തി കുറഞ്ഞവരുമായ ചില അൻസ്വാറിന് അതിൽ ആക്ഷേപമുണ്ടായി. അവർ പറഞ്ഞു: 'ചോര ഞങ്ങളുടെ വാളുകളുടെ മുന്നയിൽനിന്ന് ഇറ്റു വീണു കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. എന്നാൽ, സമ്മാനം മക്കക്കാർ കൊണ്ടുപോയി.' നബി(ﷺ)തിരുമേനി ഇക്കാര്യം അറിഞ്ഞു. അവിടന്ന് അൻസ്വാറിനെ പ്രത്യേകമായൊരു സ്ഥലത്ത് സംഘടിപ്പിച്ചു. അവരോടു പറഞ്ഞു: 'എനിക്ക് ഇങ്ങനെയൊക്കെയുള്ള സംസാരം എത്തിയിരിക്കുന്നു. ആളുകൾ ആടുകളും ഒട്ടകങ്ങളും കൊണ്ടുപോകുകയാണ്. എന്നാൽ, നിങ്ങളോടൊപ്പം അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂൽ പൊയ്ക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു എന്ന കാര്യത്തിൽ നിങ്ങൾ സന്തോഷവാന്മാരല്ലേ? ഇതുകേട്ട് അനിയന്ത്രിതമായി അൻസ്വാറിന്റെ മുറവിളികൾ പുറത്തുവരികയും കരഞ്ഞു കരഞ്ഞ് അവരുടെ എക്കിൾസ്വരം നിലയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. അവർ പറഞ്ഞു: 'അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂലേ! ഞങ്ങളിലെ അജ്ഞരായ ചില യുവാക്കളുടെ വായിൽനിന്നാണ് ഈ വാക്യം പുറപ്പെട്ടത്. ഞങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂലിനെ എടുക്കുകയാണ്. ഞങ്ങൾക്ക് ഭൗതിക സമ്പത്തിനോടു താല്പരമില്ല.' അവിടന്ന് പറഞ്ഞു:

"അൻസ്വാർ സംഘമേ! ഇനി നിങ്ങളെന്നെ സ്വർഗത്തിൽ ഹുജുൽകുമറിൽ കാണുക."

മനഃശാസ്ത്രമനുസരിച്ച് ഈ സംഭവത്തിന്റെ ആദ്യ ഭാഗത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാനം വ്യക്തമാണ്. അതിന് ഒരു അടിക്കുറിപ്പിന്റേയും ആവശ്യമില്ല. എന്നാൽ, അവിടന്ന് അവസാനം പറഞ്ഞ വാക്യം അല്പം വിശദീകരണം തേടുന്നുണ്ട്. ഇതൊരു വളരെ സാധാരണവും വ്യക്തവുമായ വാക്യമാണ്. എന്നാൽ, മനഃശാസ്ത്രത്തിന്റെ അച്ചിൽ എങ്ങനെ വാർത്താണ് അത് പുറപ്പെട്ടത്. അവിടത്തെ ഉദ്ദേശ്യമായിരുന്നു, നിങ്ങളിൽ ചിലർ ഭൗതികതയോടു ആർത്തി കാണിച്ചു. ഇനി അതിന് നഷ്ടപരിഹാരമായി നിങ്ങൾക്ക് ലോകത്ത് ആ ദൈവികസമ്മാനം നിഷേധിക്കപ്പെടുന്നതായിരിക്കും. അത് ലോകത്തിലെ സമ്മാനങ്ങളിൽ ഏറ്റവും വലിയ സമ്മാനമാണ്. അതായത് ഭരണവും രാജ്യവും. പക്ഷേ, നിങ്ങളുടെ ആത്മാർഥതയും നിങ്ങളുടെ ത്യാഗങ്ങളും പാഴായിപ്പോയെന്ന് കരുതരുത്. മറിച്ച് അതിനുവേണ്ടി നിങ്ങളെന്നെ പരലോകത്ത് ഹുജുൽകുമറിൽ വന്ന് കാണണം. അവിടെ നിങ്ങൾ പരലോകത്തെ സമ്മാനങ്ങൾകൊണ്ട് സമ്പന്നരാക്കപ്പെടുന്നതായിരിക്കും. അല്ലാഹു നിങ്ങളുടെ എല്ലാ കുറവുകളും പരിഹരിക്കുന്നതായിരിക്കും. എന്നാൽ, ലോകത്തു ഭരണത്തിന്റേയും ആധിപത്യത്തിന്റേയും സമ്മാനം ഇനി നിങ്ങൾക്കു കിട്ടുകയില്ല. അതായത് ഈ പ്രസ്ഥവാക്യത്തിൽ അവിടന്ന് അൻസ്വാറിന്റെ മനസ്സിൽ ഈ പാഠം ദൃഢഗാഢമാക്കി. നിങ്ങൾ ദേശീയമായ നിലയിൽ ശക്തരാകാനും അഭിവൃദ്ധിപ്പെടാനും ആഗ്രഹിക്കുന്നെങ്കിൽ നിങ്ങളുടെ ദുർബലരായ കൂട്ടുകാരെയും നിങ്ങളോടൊപ്പം സംരക്ഷിച്ച് നടക്കുക. ഇല്ലെങ്കിൽ ഒരു ഭാഗത്തിനോടൊപ്പം മറ്റു ഭാഗത്തേയും അവിടെ വഹിക്കേണ്ടിവരും. ഈ വാക്യത്തിൽ അവിടന്ന് ഇങ്ങനെയും പറഞ്ഞു: നിങ്ങൾ എന്റെ കോന്തലപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് ഭൗതികാനുഗ്രഹങ്ങൾ ആശിച്ചു. ഇപ്പോൾ നിങ്ങൾ ഭൗതികാനുഗ്രഹങ്ങളിൽനിന്ന് കൈകഴുകി ഇരിക്കേണ്ടതല്ലേ? എന്നാൽ, ചിന്താഗതികളുടെ ഈ ഒഴുക്കിനോടൊപ്പം ക്ഷണത്തിലുണ്ടാകുന്ന ചിന്ത അൻസ്വാറിന്റെ ജമാഅത്ത് ദൈവികമായ സമ്മാനങ്ങൾ നിഷേധിക്കപ്പെട്ടവരായെന്നാണ്. അതുകൊണ്ടു അവിടന്ന് അതിനോടൊപ്പം ഉടനെ ആ ചിന്താഗതി അകറ്റി. അല്ല അങ്ങനെ ഒരിക്കലുമല്ല. പ്രത്യുത അല്ലാഹു അവരെ പരലോകത്ത് ദൈവിക പാരീതോഷികങ്ങളുടെ അവകാശികളാക്കും. കാരണം യഥാർഥ ജീവിതം പരലോകജീവിതം തന്നെയാണ്. അതുകൊണ്ട് പരലോകത്ത് സമ്മാനങ്ങൾ ലഭിച്ചാൽ ഭൗതികലോകത്തെ നിഷേധം പരിഗണനാർഹമല്ല. അവിടത്തെ ഈ വാക്യത്തിൽ കൂടുതൽ ആസ്വാദ്യതയുണ്ട്. നബി(ﷺ)തിരുമേനിയുടെ ആ അവസരത്തിലെ യഥാർഥ ഉദ്ദേശ്യം അൻസ്വാറിന് മുന്നറിയിപ്പു നല്കുക എന്നതായിരുന്നു. പക്ഷേ, അവിടന്ന് സമ്മാനത്തിന്റെ ഭാഗം വ്യക്തമായ വാക്കുകളിൽ വിവരിച്ചു. എന്നാൽ, ശിക്ഷയുടേയും നിഷേധത്തിന്റേയും അർഥം വാക്കുകളിൽ വിവരിച്ചില്ല. പ്രത്യുത വരികൾക്കിടയിൽവെച്ചു. അതായത് ഇനി നിങ്ങൾക്ക് ഇഹലോകത്ത് ഭരണത്തിന്റെ സമ്മാനം കിട്ടുകയില്ലെന്ന് പറഞ്ഞില്ല. മറിച്ച് ഇനി നിങ്ങൾ ആഖിറത്തിൽ എന്നെ കാണണമെന്ന് പറഞ്ഞ് നിശബ്ദമായി. കാരണം ഇതൊരു ശകാരത്തിന്റെ അവസരമായിരുന്നു. പരലോകത്ത് നിങ്ങൾ ദൈവിക സമ്മാനങ്ങളുടെ വളരെ വലിയ ഭാഗം പ്രാപിക്കുമെന്ന് പറയാതെ കേവലം എന്നെ ഹുജുൽകുമറിൽ കാണണം എന്നുമാത്രം പറഞ്ഞ് അവിടന്ന് ഇക്കാര്യം പരസ്യപ്പെടുത്തിയില്ല. അതായത് ആ ഹുജുൽകുമറിൽ അടുത്ത് വരണം. അവിടെ എല്ലാ സമ്മാനവും എല്ലാ നന്മയും അങ്ങേയറ്റം അധികമായി കാണുന്നതായിരിക്കും. അതിൽ സുചിപ്പി

ച്ചിരുന്നതും ഭൗതിക ലോകത്തെ അനുഗ്രഹ നിഷേധിത്തിന് പകരം പരലോകത്തെ സമ്മാനങ്ങളുടെ ആധിക്യമുണ്ടാകുമെന്നാണ്. ഇത് അറേബ്യൻ മണലാണുത്തിലെ ആ നിരക്ഷരനായ നബിയുടെ സംസാരമാണ്. അദ്ദേഹം ബാഹ്യമായ അറിവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അലിഫ്, ബ, ജീം, ദാൽവരെ അറിയാത്ത ആളായിരുന്നു.

മറ്റൊരു അവസരത്തിലെ മാതൃക

ദൈവേഷു പ്രകാരം ഒരു യുദ്ധത്തിൽ മുസ്ലിമിന്മാർക്ക് പരാജയമുണ്ടായി. ഒരുപാട് സ്വഹാബിമാർ മൈതാനം വിട്ടുപോയി. പിന്നീട് ഇവർ നാണക്കേടു കാരണത്താൽ നബി(സ) തിരുമേനിയുടെ മുന്നിൽ വരുമായിരുന്നില്ല. അവർ മസ്ജിദിന്റെ മൂലയിൽ മുഖം മറച്ച് ഇരുട്ടത്തിരിക്കുന്നത് നബി(സ) തിരുമേനികണ്ടു. നിങ്ങളാരാണെന്ന് അവിടന്ന് ചോദിച്ചു. അവർ നാണംകൊണ്ട് വെള്ളമാകുകയായിരുന്നു. കരഞ്ഞുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു: യാ റസൂലല്ലാഹ്! നഹ് നുൽഫർറാറുന്ന യാ റസൂലല്ലാഹ്! ഞങ്ങൾ ഓടിപ്പോയവരാണ്. അവിടന്ന് അനൈച്ഛികമായി പറഞ്ഞു: ബൽ അൻതും അക്കാറുന്ന അല്ല, നിങ്ങൾ ഓടിപ്പോയവരല്ല. നിങ്ങൾ വീണ്ടും ആക്രമിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി തയ്യാറായിരിക്കുന്നവരാണ്. അല്ലാഹ്! അല്ലാഹ്! എന്തൊരു തേജോവിലാസം. യുദ്ധമൈതാനത്തുനിന്നു ഓടിപ്പോയ പട്ടാളക്കാർ നാണക്കേടിൽ മുങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. അവർ പറയുന്നു: യാ റസൂലല്ലാഹ്! ഞങ്ങൾ അങ്ങയ്ക്ക് എന്തു മുഖം കാണിക്കാനാണ്? ഞങ്ങൾ മൈതാനത്ത് പുറം കാണിച്ചു കഴിഞ്ഞിരിക്കുകയാണ്. അവരുടെ ധൈര്യം ചോർന്നു പോകുന്നത് നബി(സ) തിരുമേനികാണുന്നു. ക്ഷണത്തിൽ പറയുന്നു: നിങ്ങൾ എവിടെ ഓടിപ്പോയവരാണ്. നിങ്ങൾ വീണ്ടും ശക്തമായി ആക്രമണം നടത്താൻ പിന്നോട്ടു മാറിയതാണ്. എന്തോടൊപ്പം ചേർന്ന് വീണ്ടും യുദ്ധത്തിന് ഇറങ്ങുക. ആ ഒരോറ്റവാക്കുകൊണ്ട് ധൈര്യം ചോർന്നുപോയ സ്വഹാബിമാരെ അവരുടെ താഴ്ചയിൽനിന്നുയർത്തി ഏതു ഉന്നതിയിലാണ് എത്തിക്കുന്നത്!

(മുഹമ്മിനെ ബശീർ, പേജ് 159 - 165)

പേജ് 12 ൽ നിന്ന്

• 1249 അതിഥികളാണ് ഈ പരിപാടിയിൽ ഹാജരായത്. ജർമനിയെ കൂടാതെ 45 രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള അതിഥികളും ഇതിൽ പങ്കെടുത്തിരുന്നു. ഇവർ അഫ്ഘാനിസ്ഥാൻ, പാക്കിസ്താൻ, ഇന്ത്യാ, ബംഗ്ലാദേശ്, നേപ്പാൾ, ഇന്തോനേഷ്യ, കൊറിയ, മൊറോക്കോ, ഘാന, നൈജീരിയ, സോമാലിയ, എത്യോപ്പിയ, എറിട്രിയ, സുഡാൻ, ഇറാഖ്, ജോർദാൻ, സിറിയ, കുവൈറ്റ്, യമൻ, സൗദി അറേബ്ബ, മിസ്ര്, തുർക്കി, ബെലാറസ്, ബൾഗേരിയ, മസിഡോണിയ, അൽബേനിയ, ബോസ്നിയ, എസ്റ്റോണിയ, ഇറ്റലി, ഹംഗറി, സ്പെയിൻ, ബെൽജിയം, ഫ്രാൻസ്, യു.കെ, ഹോളണ്ട്, ഓസ്ട്രിയ, നോർവെ, സ്വിറ്റ്സർലൻഡ്, ക്രൊയേഷ്യ, ലിത്വാനിയ, ചെച്നിയ, റുമാനിയ, അസർബൈജാൻ, അമേരിക്ക, കോസ്റ്ററിക്ക, ഇക്വഡോർ എന്നീ രാജ്യങ്ങളിൽനിന്ന് വന്നവരാണ്.

ഈ പരിപാടിയുടെ സമാപന സെഷൻ വിശുദ്ധ വുർആൻ പാരായണത്തോടും ജർമൻ തർജമയോ

ടുംകൂടി ആരംഭിച്ചു. ശേഷം 04.25 - ന് ഹുദുറിന്റെ പ്രഭാഷണം തുടങ്ങി. ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷയിലാണ് ഹുദുർ സദസ്യരെ അഭിമുഖീകരിച്ചത്.

ജർമൻ അനഹ്മദി അതിഥികളുടെ സംഗമം; ഹുദുറിന്റെ പ്രഭാഷണം.

തശഹ്ഹുദ്, തഅവൂദ്, തസ്മിയക്കുശേഷം അമീറുൽമുഅ്മിനീൻ അയ്യൂബുല്ലാഹ് പറഞ്ഞു: അസ്സലാമു അലയ്ക്കും വ റഹ്മത്തുല്ലാഹ്.

നിങ്ങളെല്ലാവരുടേയുംമേൽ അല്ലാഹുവിന്റെ സമാധാനം ഉണ്ടാകുമെന്നാകട്ടെ. സമാധാനത്തോടെ യുള്ള ജീവിതം എല്ലാവർക്കും നൽകുമെന്നാകട്ടെ. ഹൃദയാന്തരാളങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള നന്ദി ആദ്യമായി എല്ലാവരേയും അറിയിക്കുകയാണ്. നിങ്ങളുടെ വിലയേറിയ സമയം നൽകിക്കൊണ്ട് ഇന്ന് നിങ്ങളിവിടെ വരികയും ഞങ്ങളുടെ വാർഷിക ജൽസയുടെ ഭാഗമാവുകയും ചെയ്തു.

ദുർഭാഗ്യമെന്ന് പറയട്ടെ, ലോകത്തിലെ ദുരിദാഗം ജനതയും പൊതുവെ മതത്തോടു വിശിഷ്ടാ ഇസ്ലാമിനെ ഭയപ്പെടുന്നവരാണ്. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ ആത്മാർത്ഥമായ നിലയിൽ ഒരു മതപരമായ പരിപാടിയിലുള്ള നിങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തം വ്യക്തമാക്കുന്നത് മതപരമായ അറിവ് കരസ്ഥമാക്കാനും ഇത് വിഷയമായി ഗവേഷണം നടത്താനും നിങ്ങൾക്ക് താൽപര്യമുണ്ടെന്നാണ്. അതുകൊണ്ട് കൃതജ്ഞതാ വികാരങ്ങളോടൊപ്പം ഞാൻ പ്രാർഥിക്കുന്നു. മതത്തിന്റെ യാഥാർത്ഥ്യവും അതിന്റെ ആവശ്യകതയും ഹൃദയാത്മനാ അറിയാനാഗ്രഹിക്കുന്നവരിൽ നിങ്ങളും എണ്ണപ്പെടുമാനാകട്ടെ. അഹ്മദിയ്യാ മുസ്ലിം ജമാഅത്തിന്റെ തലവൻ എന്ന നിലയിൽ ഇന്ന് ഞാൻ സംക്ഷിപ്തമായി ഇസ്ലാമിന്റെ യഥാർത്ഥ അധ്യാപനങ്ങളെ കുറിച്ച് പറയാം. നിശ്ചയമായും കുറഞ്ഞ സമയത്തിൽ എല്ലാ അധ്യാപനങ്ങളും പരാമർശിക്കുക സാധ്യമല്ല. അതുകൊണ്ട് അതിന്റെ ഏതാനും വശങ്ങൾ മാത്രം സമർപ്പിക്കാനാണ് ഞാനാഗ്രഹിക്കുന്നത്.

ഇടയ്ക്കിടെ പാശ്ചാത്യലോകത്ത് ഇസ്ലാമിനെ സംബന്ധിച്ച് വിവിധ ആശങ്കകൾ ജന്മമെടുക്കുന്നത് നമ്മൾ കാണുന്നു. ഉള്ളിന്റെയുള്ളിൽ ഇസ്ലാമിനെതിരിൽ ശത്രുത നിലനില്ക്കുന്നു. ഇത് കാരണത്താൽ ഇസ്ലാമികാധ്യാപനങ്ങളെക്കുറിച്ച് ചില അന്യായമായ ആരോപണങ്ങളുണ്ടാകുന്നു. തെറ്റായ വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ വിശുദ്ധ വുർആനുമായി ചേർത്ത് അവതരിപ്പിക്കുന്നു. തികച്ചും തെറ്റായ രൂപത്തിൽ അതിലെ അധ്യാപനങ്ങൾ സമർപ്പിക്കുന്നു. ഇസ്ലാം (അല്ലാഹുവിൽ അഭയം) തീവ്രവാദവും ക്രൂരമായ അധ്യാപനമല്ലാതെ മറ്റൊന്നും പഠിപ്പിക്കുന്നില്ലെന്ന് സ്ഥാപിക്കാനുള്ള ശ്രമമാണ് നടക്കുന്നത്. ഇസ്ലാം മത സ്ഥാപകരായ ഹദ്റത്ത് മുഹമ്മദ്(സ) (അല്ലാഹുവിൽ അഭയം) അക്രമപരവും കിരാതവുമായ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിരുന്നുവെന്ന ദുർവാദവും ഉന്നയിക്കപ്പെടുന്നുണ്ട്. പുതിയ മസ്ജിദുണ്ടാക്കുമ്പോൾ ശക്തമായ ആശങ്കകൾ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നവരുമുണ്ട്. തീവ്രവാദ അധ്യാപനങ്ങൾ ഇതു

മുഖേന പാശ്ചാത്യ ലോകത്തെത്തുമെന്ന ഭയവും അവർക്കുണ്ട്.

ഇതിൽനിന്ന് മുസ്ലിം ലോകത്തിന്റെ അവസ്ഥ വളരെയധികം ഗുരുതരമാണെന്ന് അംഗീകരിക്കുന്നതിൽ എനിക്ക് ഒരു സങ്കോചവുമില്ല. ചില നാമമാത്ര മുസ്ലിമിങ്ങളുടെ പ്രവർത്തന രീതികാണുമ്പോൾ പ്രസ്തുത ആശങ്കകൾ അസ്ഥാനത്തല്ലെന്നും കാണാം. അതിന്റെ ഫലമായി മതപരമായ ആരാധനകളുടേയും ഇസ്ലാമികാധ്യാപനങ്ങളുടേയുംമേൽ ശക്തമായ നിരോധനം വേണമെന്ന ആവശ്യം ഉയരുന്നു. ഇവർ വളരെ കോലാഹലത്തോടെ ഇസ്ലാമിന്റെ പ്രചാരണത്തിന്റെമേലും പുതിയ മസ്ജിദ് നിർമ്മാണത്തിന്റെ മേലും നിരോധനം വേണമെന്ന് സ്ഥാപിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. വളരെ വ്യസനത്തോടെ പറയട്ടെ, ഹദ്റത്ത് മുഹമ്മദുനബി(സ) യുടെ അഭിമാനത്തെ ഇകഴ്ത്തിക്കാണിക്കുന്നതും അനുവദനീയമല്ലാത്തതുമായ കഠിനപദങ്ങളിലൂടെ ആക്ഷേപം ഉന്നയിക്കുന്ന ചിലരുമുണ്ട്.

ക്രിസ്തുമതത്തിനുശേഷം ലോകത്തെ ഏറ്റവും വലിയ രണ്ടാമത്തെ മതമാണ് ഇസ്ലാമെന്ന് കരുതപ്പെടുന്നതായി ഞാൻ സൂചിപ്പിക്കട്ടെ. എന്നാൽ, പാശ്ചാത്യലോകത്ത് വസിക്കുന്ന അധിക ക്രിസ്ത്യാനികളും സ്വന്തം മതമനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്നില്ല. മതത്തിൽ തന്നെയും അവർക്ക് ഒട്ടും താൽപര്യമില്ല. ചർച്ചയും ഇക്കാര്യം അംഗീകരിക്കുന്നുണ്ട്. വിവിധ മീഡിയ റിപ്പോർട്ടുകളും ഇക്കാര്യത്തെ ശരിവെക്കുന്നു. ദൈവത്തിന്റെ അസ്തിത്വത്തെ പൂർണ്ണമായും നിരാകരിക്കുന്നവരാണ് തീർച്ചയായും ഇവരിൽപ്പെട്ട വലിയൊരു വിഭാഗം. ദൈവത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്നു എന്ന വാദം ഉന്നയിക്കുന്നവർ കുറച്ചുപേർ അവരിലുണ്ടെങ്കിലും മതം ദൈവത്തിൽനിന്നു വന്നതാണെന്ന് അംഗീകരിക്കുന്നില്ല. മതത്തിന്റെ ആവശ്യമില്ലെന്ന് ഇവർ മനസ്സിലാക്കുന്നു.

മനുദാഗത്ത് ദുരിപക്ഷം മുസ്ലിമിങ്ങളും തങ്ങളുടെ മതവുമായി ആഴത്തിൽ ബന്ധം പുലർത്തുന്നവരുമാണ്. തങ്ങളുടെ മതത്തിനെതിരിലോ ഹദ്റത്ത് മുഹമ്മദുനബി(സ) കൈതിരിലോ ആരോപിക്കപ്പെടുന്ന കാര്യങ്ങൾ ഇവർക്ക് സഹിക്കാൻ കഴിയില്ല. ഇസ്ലാമിന്റെ എതിരാളികൾ മുസ്ലിമിങ്ങളുടെ മതപരമായ വികാരങ്ങളെ ആളിക്കത്തിക്കുമ്പോൾ അവരുടെ ഈ പ്രവർത്തി ഒരു നിഷേധാത്മക പ്രതികരണമുണ്ടാക്കുന്നു. ഇത് പിന്നീട് ലോകത്ത് അരാചകത്വവും കുഴപ്പങ്ങളും ചരിത്രതയും സൃഷ്ടിക്കാൻ ഇടയാക്കുന്നു. മുസ്ലിമിങ്ങളുടെ നിഷേധാത്മക പ്രതികരണം തികച്ചും അബദ്ധവും അനുവദനീയമല്ലാത്തതും ആണെന്നതിനോടൊപ്പം മനുഷ്യപ്രക്രിയയുടേയും ബുദ്ധിയുടേയും തേട്ടമനുസരിച്ചുള്ളതുമല്ല. ആരുടെയെങ്കിലും വികാരങ്ങളേയും അനുഭവങ്ങളേയും തെറ്റായ രൂപത്തിൽ ആളിക്കത്തിക്കുമ്പോൾ, അല്ലെങ്കിൽ പ്രേരിപ്പിക്കപ്പെടുമ്പോൾ സ്വാഭാവികമായും അതിനു പ്രതികരണമുണ്ടാകുന്നു.

ജൽസാ സാലാന, വാദിയാൻ 2024 ഡിസംബർ 27,28,29 (വെള്ളി, ശനി, ഞായർ)

'പണ്ഡിതന്മാർ പ്രവാചകന്മാരുടെ അവകാശികളാകുന്നു. അവരുടെ അനന്തരാവകാശമായി അവർ ഉത്തരം നൽകുന്നു; അതു അനന്തരാവകാശമായി കിട്ടുന്നവർക്ക് വലിയൊരു സ്വത്താണ് ലഭിക്കുന്നത്.'

SCAN (BAR-CODE) FOR OUR NILAMBUR TEAK FURNITURES

BEAUTY FROM TIMBER NILAMBUR
FURNITURES FOR ENQUIRY CALL : 9744366004, 8086399638

'ഒരു മുസ്ലിമിനെ ചീത്ത പറയുന്നത് അതിക്രമമാകുന്നു. അവനോടു യുദ്ധം ചെയ്യുന്നത് അവിശ്വാസവുമാകുന്നു.'
(ബു. 2:35)

tectona feels more confidence All Types Of Quality Furniture

Prop.M.SHAFIQ - 80752 12141, M.MUSTAFA - 91887 68150
M.MUNEER - 99468 71947, KARULAI, MALAPURAM

പേജ് 1 ൽ നിന്ന്

യിരുന്നു അല്ലെങ്കിൽ പുറത്തുനിന്നുള്ള ചികിത്സകൂടാതെ ഒന്നും നടക്കുകയില്ലെന്ന് അവർ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. അവരിൽനിന്നുള്ള അവരുടെ സഹോദരൻ താൻതന്നെ നിങ്ങളെ ചികിത്സിക്കുമെന്നും പുരോഗതിയിലേക്കു കൊണ്ടുപോകുമെന്നും പറഞ്ഞ് വാദിച്ചപ്പോൾ അവരുടെ അത്ഭുതത്തിന് അതിരൂണ്ടായിരുന്നില്ല. അവനെങ്ങനെയാണ് അസംഭവ്യമായകാര്യത്തെ സംഭാവ്യമാക്കുമെന്ന് പറഞ്ഞ് വാദിക്കുന്നത്!

അവരുടെ അത്ഭുതത്തിന് കാരണമായ രണ്ടാമത്തെ കാര്യം ആ വാദിയുടെ വാദം ജന്മങ്ങളെ ജാഗ്രതപ്പെടുത്തുന്നതിനുവേണ്ടി താൻ കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നതാണ്. അതായത് ചില പഴയ കാര്യങ്ങൾ ഉപേക്ഷിക്കുക. ചില പുതിയ കാര്യങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുക. നിലവിലുള്ള വ്യവസ്ഥിതി തകർക്കുക, പുതിയ വ്യവസ്ഥിതി സ്വീകരിക്കുക എന്ന് ദൈവദൂതൻ പറയുന്നത് അത്തരമുള്ളവർക്ക് എപ്പോഴും അത്ഭുതകരമായിരിക്കും.

സത്യനിഷേധികളുടെ ഈ രണ്ടു കാര്യങ്ങളും വൈരുദ്ധ്യമാണ്. ഒരു ദാഗത്ത് അവരിൽ എത്രമാത്രം നിരാശയാണുള്ളതെന്നാൽ, അവർ മനസ്സിലാക്കുന്നത് തങ്ങളുടെ ചികിത്സയ്ക്കായി തങ്ങളിൽ നിന്ന് ആരും വരികയില്ല. മറ്റൊരാൾക്ക് തങ്ങളുടെ വ്യവസ്ഥിതി എന്തിനാണ് മാറ്റുന്നതെന്ന് പറഞ്ഞ് അവർ വഴക്കുണ്ടാക്കുന്നു. ഇതാണ് അധഃപതിച്ച ജനതകളുടെ അവസ്ഥ. ഒന്നും ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടിവരരുത്, ഒന്നും ചെയ്യേണ്ടിവരരുതെന്ന് അവർ ആഗ്രഹിക്കുന്നു; ഒരു വ്യക്തി പുറമെനിന്ന് വന്ന് അവരുടെ നിലവിലുള്ള വ്യവസ്ഥിതിയെ നിലനിറുത്തിക്കൊണ്ട് അവരെ പുരോഗതിയിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകണം! അവർക്ക് പഠിക്കേണ്ടിവരരുത്, അധ്വാനിക്കുകയും ബുദ്ധിമുട്ടനുഭവിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടിവരരുത്. പ്രത്യേക ഒരാൾ പുറമെനിന്ന് വരികയും മറ്റുള്ളവരെ വധിക്കുകയും എല്ലാം അവർക്കു കിട്ടുകയും വേണം. തങ്ങളുടെ ആദ്യത്തെ വ്യവസ്ഥിതി ശരിയായിരുന്നെങ്കിൽ തങ്ങൾ നിന്ദ്രതയിലും അധഃപതനത്തിലും പതിച്ചതെന്തിന്? എന്ന് അവർ വിചാരിക്കുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് അവരുടെ നിലവിലുള്ള വ്യവസ്ഥിതി തകർത്താൽ മാത്രമെ പണി നടക്കുകയുള്ളൂ. (തഫ്സീഹ് കബീർ വാളം 3, പേജ് 16, പ്രസാധനം ഖാദിയാൻ 2010)

പേജ് 7 ൽ നിന്ന്

എന്റെ പിതാവിനെ തന്റെ വളർത്തു പുത്രൻ എന്നാണ് പറഞ്ഞിരുന്നത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സൽസ്വഭാവം കാരണം നല്ല രീതിയിലാണ് അദ്ദേഹത്തോടു പെരുമാറിയിരുന്നത്. ഇദ്ദേഹം എഴുതുന്നു: മൗലാനാ സാഹിബ് ഇദ്ദേഹത്തെക്കൊണ്ട് വ്യക്തിപരമായ കാര്യങ്ങളും ചെയ്തിട്ടിരുന്നു. ആരെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന് വല്ല നേർച്ചയും നൽകിയാൽ അത് ദാറുളളിയാഫത്തിൽ കൊടു

ത്ത് രസീതു വാങ്ങി വരാൻ പിതാവിനോടു പറയുമായിരുന്നു. ഒരു ദിവസം വേനൽക്കാലത്ത് ഹദ്ദറത്ത് മൗലാനാ രാജേകി സാഹിബ് വീട്ടിൽവന്നു. വാതിലിൽ മുട്ടിവിളിച്ചു. പിതാവ് വീടിനു വെളിയിൽവന്ന് മൗലാനാ സാഹിബിനോടു പറഞ്ഞു: 'ഇത്രയും ചൂടുള്ള സമയത്ത് അങ്ങ് എന്തിനാണ് വന്നത്? എന്നോടു പറഞ്ഞാൽ ഞാൻ വരുമായിരുന്നില്ലേ?' അപ്പോൾ മൗലവി സാഹിബ് മറുപടി പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾക്ക് പണത്തിന്റെ ആവശ്യമുണ്ടെങ്കിൽ എന്നോടു പറയാമായിരുന്നില്ലേ?' തുടർന്ന് പറഞ്ഞു: 'അല്ലാഹു എന്നോടു കൽപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു: 'സആദത്തിന് പണത്തിന്റെ ആവശ്യമുണ്ട്, കൊണ്ടുപോയി കൊടുത്തു വരിക.' ഹദ്ദറത്ത് മൗലാനാ രാജേകി സാഹിബ് പോക്കറ്റിൽനിന്ന് പണമെടുത്ത് കൊടുത്ത ശേഷം അവിടെ നിന്ന് പോയി. ഇങ്ങനെയുള്ള ബന്ധമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന് അല്ലാഹുവുമായി ഉണ്ടായിരുന്നത്. അവൻ നേരിട്ട് തന്റെയൊരു വരിഷ്ഠ ദാസന്റെ മനസ്സിൽ, 'പോയി ഇന്നയാളെ സഹായിക്കൂ' എന്ന് പറയുന്നു.

ഖിലാഫത്തിനോടുള്ള അനുസരണത്തിന്റെ നിലവാരവും അസൂയാർഹമായിരുന്നു. മുറബ്ബി സാഹിബ് പറയുന്നു: കുറച്ചു കാലം മുമ്പേ ഞാൻ ലീവെടുത്ത് അദ്ദേഹത്തെ കാണാൻ പാക്കിസ്താനിൽ പോയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആരോഗ്യനില കണ്ടപ്പോൾ കുറച്ചു ദിവസം കൂടി ലീവ് എടുക്കാമെന്ന് പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ വളരെ ശക്തമായി എന്നോടു പറഞ്ഞു: മേലിൽ ഇങ്ങനെയുള്ള കാര്യങ്ങൾ ചിന്തിക്കുകയോ പറയുകയോ അരുത്. കാലത്തിന്റെ ഖലീഫ് നിന്നെ ഒരു ദൗത്യത്തിൽ നിയോഗിച്ചിരിക്കുകയാണ്. അവിടെ ഇരുന്ന് അവസാനശ്വാസം വരെ ജമാഅത്തിനെ സേവിക്കുകയും സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക. യാത്രയിലെപ്പോഴും സ്വലാത്ത് ചൊല്ലാനും ലാ ഹൗല വലാ ഖുവ്വത്ത ഇല്ലാ ബില്ലാഹ് എന്ന് ചൊല്ലിക്കൊണ്ടിരിക്കാനും എന്റെ സഹോദരീ സഹോദരന്മാരെ ഉപദേശിക്കുമായിരുന്നു.

മുബശ്ശിർ ഗോൻദൽ സാഹിബിനെ ഉദ്ധരിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു സംഭവം ഇപ്രകാരം എഴുതുന്നു: 'ബി.എഡ് പരീക്ഷ കൊടുക്കുകയായിരുന്നു. അറബി പേപ്പർ വളരെ പ്രയാസമായിരുന്നു. കോഴ്സിൽനിന്ന് പുറത്തുള്ള കുറെ ചോദ്യങ്ങൾ വന്നിരുന്നു. പിതാവ് പറയുന്നു: കുറച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഞാൻ അധികം പേപ്പർ വാങ്ങി എഴുതാൻ തുടങ്ങി. അതിനു ശേഷം വീണ്ടും പേപ്പർ വാങ്ങി എഴുതി

ക്കൊണ്ടിരുന്നു. വീണ്ടും പേപ്പറുകൾ വാങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. കൂട്ടുകാർ പറഞ്ഞു: ഞങ്ങൾക്കു തന്ന പേപ്പർതന്നെ മുഴുവൻ എഴുതാൻ കഴിയുന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല. നീ എന്താണ് ഈ എഴുതിക്കൂട്ടിയിരുന്നത്? അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: 'എനിക്കറിയാവുന്ന കാര്യങ്ങളൊക്കെ ഞാനെഴുതി. അതിനുശേഷം ഞാൻ ഹദ്ദറത്ത് മസീഹ് മൗളാദ്(അ)ന്റെ 'യാ അയ്ന ഫയ്ളില്ലാഹി വൽ ഇർഫാനി' എന്ന ഖസീദയുടെ 70 വരികളും എഴുതിയിട്ടാണ് വന്നത്. ഇത് വായിക്കുന്നവർക്ക് ചുരുങ്ങിയത് തബ്ലീഗെങ്കിലും ആകുമല്ലോ? ഞാൻ പാസാക്കുമോ ഇല്ലയോ എക്സാമിനർ പാസാക്കുമോ ഇല്ലയോ എന്നൊന്നും അറിയില്ല. എങ്കിലും ഏതോ അഹ്മദി എഴുതിയതാണെന്ന് ബോധ്യപ്പെടുമല്ലോ? അല്ലെങ്കിൽ ഇത് ആരുടെ വരികളാണെന്ന് അന്വേഷിക്കുമല്ലോ? അങ്ങനെ തബ്ലീഗിന് വഴി തുറക്കുന്നതാണ്. ഏതായാലും അല്ലാഹുവും അനുഗ്രഹിച്ചു. ഈ പരീക്ഷയിൽ 3 പേർ മാത്രമാണ് വിജയിച്ചത്. പിതാവ് അവരിലൊരാളായിരുന്നു. ഇത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഫയ്ളും ഖസീദയുടെ ബർക്കത്തുമാണെന്ന് അദ്ദേഹം പറയുമായിരുന്നു.

നഹ്ലിയായ ഇബാദത്തുകളും നോമ്പുകളും അനുഷ്ഠിക്കാനെപ്പോഴും ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. വിശുദ്ധ ഖുർആനോടു സ്നേഹവും തിലാവത്തിൽ പ്രത്യേക താൽപര്യവുമുണ്ടായിരുന്നു. എപ്പോഴും ചില സൂറത്തുകൾ മുളിക്കൊണ്ടിരിക്കുമായിരുന്നു. ഹദ്ദറത്ത് മസീഹ് മൗളാദ്(അ)ന്റെ ഖസീദ എപ്പോഴും ചൊല്ലിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നത് കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ഖസീദ ചൊല്ലുമ്പോൾ മിക്കപ്പോഴും അദ്ദേഹം കരയുമായിരുന്നു. ഹദ്ദറത്ത് മസീഹ് മൗളാദ്(അ)ന്റെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിക്കുകയും ഹദ്ദറത്ത് മസീഹ് മൗളാദ്(അ)ന്റെ സ്വഹാബാക്കളുടെ സംഭവങ്ങൾ കേൾപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. പ്രത്യേകിച്ചും ഹദ്ദറത്ത് മൗലാനാ രാജേകി സാഹിബിന്റെ സംഭവങ്ങൾ തന്റെ ശിഷ്യന്മാർക്ക് കേൾപ്പിച്ചിരുന്നു. ആവേശഭരിതനായ ദാഹൂ ഇലല്ലാഹ് ആയിരുന്നു. എന്തിനും തയ്യാറായ വ്യക്തിത്വവുമായിരുന്നു. ജമാഅത്തുപരമായ പരിപാടികളിൽ എപ്പോഴും ആവേശപൂർവ്വം പങ്കെടുക്കുമായിരുന്നു.

അല്ലാഹു പരേതനോടു കരുണയോടും പൊരുമയോടുംകൂടി വർത്തിക്കുമാറാകട്ടെ. പദവികൾ ഉയർത്തുമാറാകട്ടെ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മക്കൾക്കും അദ്ദേഹത്തിന്റെ നന്മകൾ തുടരാൻ തൗഫീഖു നൽകുമാറാകട്ടെ. (വിവർത്തനം: എച്ച്.ശംസുദ്ദീൻ കാവശ്ശേരി)

അനുസ്മരണം

മൗലവി ടി.എം. മുഹമ്മദു സാഹിബ് റിട്ടയേർഡ് മുറബ്ബിശ്ശൈൽസില (ചേലക്കര, കേരള, ഇന്ത്യ)

2024 ഏപ്രിൽ 15-ന് 64-ാമത്തെ വയസ്സിൽ വഫാത്തായി. ഇന്നാ ലില്ലാഹി വ ഇന്നാ ഇലയ്ഹി റാജിയുൻ

പരേതന്റെ പിതാമഹൻ ഹസൻകുട്ടി സാഹിബ് ചേലക്കരയിലെ ആദ്യത്തെ അഹ്മദിയായിരുന്നു. പരേതൻ എസ്.എസ്.എൽ.സി പഠനത്തിനുശേഷം 1976-ൽ ഖാദിയാൻ ജാമിഅ അഹ്മദിയായിൽ ചേർന്നു. 1983-ൽ പഠനം പൂർത്തിയാക്കുകയും 1983 മുതൽ 2020 വരെ 37 വർഷം കേരളത്തിലെ വിവിധ ജമാഅത്തുകളിൽ വളരെ ആത്മാർത്ഥതയോടും കുറോടും കഠിനാധ്വാനത്തോടുംകൂടി സേവനം ചെയ്യാൻ അദ്ദേഹത്തിന് ദാഗ്വം കിട്ടുകയും ചെയ്തു. എവിടെ നിയമിതനായാലും അവിടെ ആൺകുട്ടികളെയും പെൺകുട്ടികളെയും അതുസാഹത്തോടെ വിശുദ്ധഖുർആൻ പഠിപ്പിക്കുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉള്ളിൽ തബ്ലീഗ് ചെയ്യാനുള്ള ഒരു പ്രത്യേക ആവേശമുണ്ടായിരുന്നു. ഒരുപാടു സ്ഥലങ്ങളിൽ തനിച്ച് തബ്ലീഗിനു പോകുമായിരുന്നു. തപജ്ജുദ് നമസ്കാരവും അബ്ബൂനേരനമസ്കാരവും വളരെ കൃത്യനിഷ്ഠയോടെ നമസ്കരിക്കുമായിരുന്നു. തന്റെ മക്കളെയും അതിന് ഉപദേശിക്കുമായിരുന്നു. ദുആചെയ്യുകയും അല്ലാഹുവിൽ സർവവും സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ആളായിരുന്നു. അതിഥി സൽക്കാരത്തിന്റെ ഗുണം അദ്ദേഹത്തിൽ വളരെ വ്യക്തമായിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഖിലാഫത്തിനോടു ആസക്തപരമായ അഗാധബന്ധമായിരുന്നു. പരേതൻ മുസ്ലിയാരായിരുന്നു. സന്തപ്ത കൂടുംബത്തിൽ ദാരുയ്ക്കു പുറമെ നാലു പെൺമക്കളുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു മരുമകൻ മൗലവി എസ്. ശഫീഖ് അഹ്മദ് സാഹിബ് ഇൻചാർജ് മുബല്ലിഗ് എന്ന നിലയിൽ കേരളത്തിലെ കൊല്ലം ജില്ലയിൽ സേവനം ചെയ്തുവരുന്നു. (അൽഫയ്ദൽ, 2024 ആഗസ്റ്റ് 13, ചൊവ്വാഴ്ച, വാളം 31, ലക്കം 192)

ANNUAL SUBSCRIPTION : Rs.600/- (Per Issue : Rs. 12.00/-) (WEIGHT : 20-50 gms/Issue)

സയ്യിദുനാ ഹദ്റത്ത് അമീറുൽമുഅ്മിനീൻ ഖലീഫത്തുൽ മസീഹ് അൽഖാമിസ് അയ്യൂഹുല്ലാഹുത്തആലാ ബിനസ്രിഹിൽ അസീസിന്റെ ജർമൻ പര്യടനം

വിവർത്തനം: അമീൻ മുഹമ്മദ്, മാത്ര

കഴിഞ്ഞലക്കം പേജ് 10 കോളം മുനിൽ നിന്നു തുടർച്ച:

ഹുദുർ അയ്യൂഹുല്ലാഹ് പറഞ്ഞു: ഈ വരത്തു ടെ നമ്മുടെ സ്ത്രീകൾ തങ്ങളെ വിലയിരുത്തേണ്ട താവര്യമാണ്. സ്വന്തം പരിഷ്കരണത്തിലേക്ക് ശ്രദ്ധ ഉന്നേണ്ടത് വളരെ അനിവാര്യമാണ്. വീട്ടിലെ പുരുഷൻ നന്നായാൽ, അവൻ ദീനുമായി ബന്ധമുണ്ടായാൽ ഈ സവിശേഷതകൾ സ്വാംശീകരിച്ചാൽ, ഹദ്റത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്^(൧) വിവരിച്ച കാര്യങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധ ഉന്നിയായാൽ സ്ത്രീകളുടേയും കുട്ടികളുടേയും പരിഷ്കരണം ഉണ്ടാകുമെന്ന കാര്യം ശരിയാണ്. എങ്കിലും പുരുഷന്മാരിൽ ദുർബലങ്ങളുണ്ടെങ്കിൽ നമുക്കുനമ്മെ നശിപ്പിക്കാൻ കഴിയില്ല, നമ്മുടെ തലമുറകളെ നശിപ്പിക്കാൻ കഴിയില്ല. സ്ത്രീകൾ സ്വയം ഈ രംഗത്ത് വരേണ്ടതുണ്ട്. സ്വന്തം വീടുകളെ സംരക്ഷിക്കേണ്ടതുണ്ട്. നബി^(൧)തിരുമേനിയും പറയുന്നു: സ്ത്രീ വീടിന്റെ കാവലാളാണ്. കുട്ടികളുടെ ശിക്ഷണ ഉത്തരവാദിത്വം സ്ത്രീകളുടെ മേലാണ്. അവൾ ചോദിക്കപ്പെടും. ഉന്നതനായ അല്ലാഹു പിതാവിനേക്കാൾ മുന്നിട്ടി അവകാശം മാതാവിന് വെറുതേ നൽകിയതല്ല. ഇതിനു കാരണമുണ്ട്. മാതാവിന് പിതാവിനേക്കാൾ കൂടുതൽ ഈ അവകാശം മുന്നിട്ടി എന്തുകൊണ്ട് നൽകപ്പെട്ടു? സ്ത്രീകളുടെ കാലിനുകീഴിൽ സ്വർഗം ലഭിക്കുമെന്നുള്ള ജാമ്യം കേവലം മാതാവായതുകൊണ്ടല്ല നൽകപ്പെട്ടത്. പ്രത്യുത, ഇക്കാര്യങ്ങൾക്കെല്ലാം ചില അനിവാര്യതകളുണ്ട്. ചില സവിശേഷതകളുണ്ട്. മാതാവിൽ അർപിതമായ ചില ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളുണ്ട്. ഇവ നിർവഹിച്ചതിനുശേഷം മാത്രമേ, ഈ സ്ഥാനങ്ങളെല്ലാം ലഭിക്കുകയുള്ളൂ.

ഹുദുർ അയ്യൂഹുല്ലാഹ് പറഞ്ഞു: പ്രായപൂർത്തിയിലെത്തുന്ന, ബുദ്ധിപരമായി പക്വത പ്രാപിക്കുന്ന യുവതികളായ പെൺകുട്ടികൾ ഇൻശാ അല്ലാഹ് മാതാക്കളും ആകേണ്ടവരാണ്. തങ്ങളുടെ സ്ഥാനമെന്താണെന്ന് അവരിപ്പോൾ മുതലേ ആലോചിക്കേണ്ടതാണ്. ഏതെല്ലാം തരത്തിലുള്ള ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളാണ് അർപിതമാകുന്നതെന്ന് ചിന്തിക്കുക. ഒരു ദാഗത്ത് നന്മയുള്ളതും സൗഭാഗ്യം നിറഞ്ഞതുമായ ജീവിതത്തിനുവേണ്ടിയും നല്ല ദർശനമാരെ ലഭിക്കാൻവേണ്ടിയും പ്രാർഥിക്കേണ്ടതുണ്ട്. മറുദാഗത്ത് ദാവിയിൽ വരാൻ പോകുന്ന സ്വന്തം ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളെ നിർവഹിക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് തയ്യാറായി ഇരിക്കേണ്ടതുമാണ്. വിവാഹം കഴിഞ്ഞ സ്ത്രീകളാണെങ്കിലും മക്കളുള്ള മാതാക്കളാണെങ്കിലും പെൺകുട്ടികളാണെങ്കിലും ശരി അവരെല്ലാം സ്വന്തം ഉത്തരവാദിത്വം മനസ്സിലാക്കാതിരുന്നാൽ ഒരു ദാഗത്ത് സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ പേരിൽ ലജ്ജയില്ലായ്മ നടമാടുന്ന അന്തരീക്ഷത്തിൽ ജീവിക്കുകൊണ്ട് മതകാര്യങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കാത്ത കാരണത്താൽ ദൈവത്തിൽ നിന്ന് അകന്നുപോകുന്നതാണ്. മറുദാഗത്ത് ദൈവാസ്തികൃത കൂറിച്ച് സംശയങ്ങളും വെളിപ്പെടുന്നു.

അല്ലെങ്കിൽ ദൈവാസ്തികൃത തന്നെ നിഷേധിക്കുന്നവരായി മാറുന്നു. പിന്നീട് നിങ്ങൾ മതവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നിൽക്കുമെന്നതിന് ഒരുവിധ ജാമ്യവുമില്ല. ദാവീ തലമുറകൾ മതവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നിൽക്കുമെന്നതിനും ഒരുവിധ ജാമ്യവും ലഭിക്കില്ല.

ഹുദുർ അയ്യൂഹുല്ലാഹ് പറഞ്ഞു: പുരുഷന്മാർ കൂടുതൽ വഴികേടിലാണെന്ന് നിങ്ങൾ പറയുകയാണെങ്കിൽ അവരുടെ സംസ്കരണത്തിലേക്ക് ശ്രദ്ധ ഉന്നുക. പുരുഷന്മാരോടും ഈ രംഗത്ത് പരിശ്രമിക്കാൻ പറയുന്നുണ്ട്. എന്തിനും ഏതെങ്കിലും ദുർഭാഗ്യനായ പുരുഷന് തന്റെ സംസ്കരണത്തെ കുറിച്ച് വിചാരിച്ചാൽ അല്ലെങ്കിൽ ഭൗതികതയുടെ സൗന്ദര്യങ്ങളാണ് എല്ലാമെന്ന് ധരിക്കുന്നതെങ്കിൽ തന്റെ ദാര്യാ മക്കളുടെ കടമകൾ നിർവഹിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ അവരുടെ കാര്യം പിന്നെ ദൈവത്തിന്റെ നടപടിക്ക് വിധേയമാണ്. ജമാഅത്തുപരമായ വ്യവസ്ഥിതിയുടെ കണ്ണുകളിൽ പൊടിയട്ടുകൊണ്ടും വഞ്ചന കാണിച്ചുകൊണ്ടും ഒരുപക്ഷേ, അവർ രക്ഷപ്പെടും. എന്നാൽ, അല്ലാഹുവിന്റെ പിടിത്തത്തിൽനിന്ന് അവർക്ക് രക്ഷപ്പെടാൻ കഴിയില്ല. അവരുടെ ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ അവർ നിർവഹിക്കേണ്ടതാണ്. എന്നാൽ, ഇക്കാരണത്താൽ സ്ത്രീകൾക്ക് സ്വന്തം ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ മറക്കാൻ കഴിയുകയില്ല. മുമ്പേ ഞാൻ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ മൗനംപാലിച്ചിരിക്കാൻ കഴിയില്ല. പുരുഷന്മാർ സ്വന്തം ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കാതിരിക്കുമ്പോൾ തങ്ങളെതിന്ന് എപ്പോഴും ചിന്താകുലരായിരിക്കണമെന്ന് നോക്കി നിശ്ചയമായി തമാശ കാണുന്നവരാകാൻ നിങ്ങൾക്ക് കഴിയില്ല.

ഹുദുർ അയ്യൂഹുല്ലാഹ് പറഞ്ഞു: ജമാഅത്തിലെ സ്ത്രീകളുടെ ഒരുദാഗം ദുർബലരായിരിക്കുമ്പോൾ ഏറ്റവും ചുരുങ്ങിയത് മറ്റൊരുദാഗം സ്വന്തം ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധയൂന്നണമെന്നതിനാണ് ഹദ്റത്ത് മുസ്ലിഹ് മൗഊദ്^(൧) ലജ്നാ ശാഖാ സംഘടന സ്ഥാപിച്ചത്. സ്ത്രീകൾ ശ്രദ്ധ പുലർത്തുകയാണെങ്കിൽ ദാവീ തലമുറയിലെ സ്ത്രീ പുരുഷന്മാർ അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ചു തന്നിട്ടുള്ള മാർഗങ്ങളിൽ വരുന്നതായിരിക്കും.

ഹുദുർ അയ്യൂഹുല്ലാഹ് പറഞ്ഞു: തബ്ലീഗിനേക്കാൾ ശിക്ഷണകാര്യത്തിൽ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടത് ഇക്കാരണത്താൽ വളരെ അനിവാര്യമാണെന്ന് കുറച്ചുകാലം മുമ്പേ ഞാൻ ജർമനി ലജ്നാ സ്വദീനോടു പറഞ്ഞിരുന്നു. ആദ്യം തങ്ങളുടെ ശിക്ഷണത്തിൽ ശ്രദ്ധിക്കുക. തങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനപരമായ അവസ്ഥകൾ നന്നാക്കുക. എന്നാൽ, തബ്ലീഗ് രംഗം സ്വയമേവ തുറക്കപ്പെടുന്നതായിരിക്കും. ഇതിൽ നിന്ന് ആരും വിശിഷ്ട പുരുഷന്മാർ തങ്ങളുടെ കർമ്മപരമായ മാതൃകയും ശിക്ഷണവും മികച്ചതാണെന്നും സ്ത്രീകൾക്കുമാത്രമേ സംസ്കരണത്തിന്റെ ആവശ്യമുള്ളൂവെന്നും അർഥം കൽപ്പിക്കരുത്. ഞാൻ മുമ്പേയും സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ ഹദ്റത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്^(൧) വിവരിച്ച കാര്യങ്ങളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ പുരുഷന്മാരുടെ കർമ്മപരമായ അവ

സ്ഥ തൃപ്തികരമാണെന്ന് കരുതിയിരിക്കരുത്. ഞാൻ നിങ്ങളെ സംബോധനചെയ്യുമ്പോൾ പുരുഷന്മാരും എന്റെ വാക്കുകൾ കേൾക്കുന്നുണ്ട്. അവരും സ്വയമേവ വിലയിരുത്തൽ നടത്തേണ്ടത് അനിവാര്യമാണ്. അതിന് വളരെയധികം ആവശ്യമുണ്ട്.

ഹുദുർ അയ്യൂഹുല്ലാഹ് പറഞ്ഞു: ഈ സമയത്ത് ഞാൻ സ്ത്രീകളെ അഭിമുഖീകരിച്ചാണ് സംസാരിക്കുന്നത്. സ്ത്രീകൾക്ക് അടുത്ത തലമുറയുടെ ശിക്ഷണം വളരെ നല്ല രൂപത്തിൽ ചെയ്യാൻ സാധിക്കും. അതുകൊണ്ട് ഞാൻ കൂടുതൽ ചിന്താകുലനായി നിങ്ങളുടെമേൽ ഉത്തരവാദിത്വം ഇടുകയാണ്. പുരുഷന്മാർ ഒരുവിധ ശുഭചിന്തയിലും പെട്ടുപോകേണ്ട ആവശ്യമില്ല. നിങ്ങളും അസ്വസ്ഥരാകേണ്ടതില്ല. എല്ലാ പോരായ്മകളും സ്ത്രീകളിൽ മാത്രമാണെന്നും വിചാരിക്കേണ്ടതില്ല. ഓരോരുത്തരും അവരവരുടെ കർമ്മങ്ങൾക്ക് മറുപടി നൽകേണ്ടവരാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ മുമ്പിൽ ഹാജരാകുമ്പോൾ ഓരോരുത്തരും തങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങൾക്ക് മറുപടി പറയേണ്ടി വരും. അതുകൊണ്ട് ഓരോരുത്തരും സ്വന്തം വിലയിരുത്തൽ നടത്തേണ്ടത് അനിവാര്യമാണ്. പ്രസ്തുത വിലയിരുത്തലുകളുടെ ഏറ്റവും ചുരുങ്ങിയ നിലവാരത്തെ കുറിച്ചുള്ള സംക്ഷിപ്ത വിവരണം ഞാൻ ഹദ്റത്ത് മസീഹു മൗഊദ്^(൧) വാക്കുകളിൽ വിവരിച്ചു കഴിഞ്ഞു.

നമ്മളിലോരോരുത്തരും ഈയൊരു കാര്യങ്ങൾ മുന്നിൽവെച്ചാൽ കർമ്മപരമായ സംസ്കരണം ഉന്നതിയിൽനിന്ന് ഉന്നതിയിൽ പൊയ്ക്കൊണ്ടിരിക്കും. ചില അടിസ്ഥാന കാര്യങ്ങൾ വീണ്ടും ഞാൻ നിങ്ങളുടെ മുന്നിൽ ആപേക്ഷികമായി തുറന്ന് വിവരിക്കുകയാണ്.

ഹുദുറിന്റെ ഈ പ്രഭാഷണത്തിന്റെ പൂർണ്ണരൂപം ക്രമേണ പിന്നീട് പ്രത്യേകം പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതായിരിക്കും. ഈ പ്രഭാഷണം 01.20 വരെ നീണ്ടു. അതിനുശേഷം ഹുദുർ ദുആക്ക് നേതൃത്വം നൽകി. തുടർന്ന് ലജ്നാ-നാസ്തിറാത്ത് അംഗങ്ങൾ വിവിധ ഗ്രൂപ്പുകളായി അറബി, ഉർദു, ജർമൻ, ഇംഗ്ലീഷ്, പേർഷ്യൻ, തുർക്കി, ബംഗ്ല, ഇറ്റാലിയൻ, കാശ്മീരി ഭാഷകളിൽ പ്രാർഥനാ ഗീതങ്ങളും സംഘം ചേർന്ന് കവിതകളും ആലപിച്ചു.

01.45-ന് ഹുദുർ പുരുഷന്മാരുടെ ജൽസാ ഗാഹിൽ പോയി. ഉദ്ദേശം-അസ്വർ നമസ്കാരങ്ങൾ ജംആയി ഹുദുറിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ നടന്നു. ശേഷം ഹുദുർ താമസസ്ഥലത്തേക്ക് മടങ്ങി.

• പരിപാടിയനുസരിച്ച് 04.00 മണിക്ക് ഹുദുർ പുരുഷന്മാരുടെ ജൽസാ ഗാഹിൽ വന്നു. ജർമൻ ജനതയുമായുള്ള ഒരു പരിപാടിയിൽ ഹുദുർ പങ്കെടുത്തു. ജർമനിയിലെ വിവിധ നഗരങ്ങളിൽ നിന്നും പ്രദേശങ്ങളിൽനിന്നും വന്ന അതിഥികൾ പങ്കെടുക്കുന്ന ഒരു പരിപാടി കുറച്ച് മുമ്പേ ഹാളിൽ പുരോഗമിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.